

Καστελλιώτικα Νέα

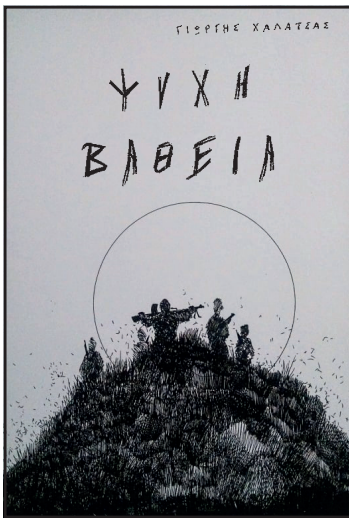
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΙΝΑ & ΔΑΦΝΟΜΗΛΗ 1Α • 106 80 ΑΘΗΝΑ
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 98 • ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ' • ΙΟΥΛΙΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΕΥΡΩ 0.20

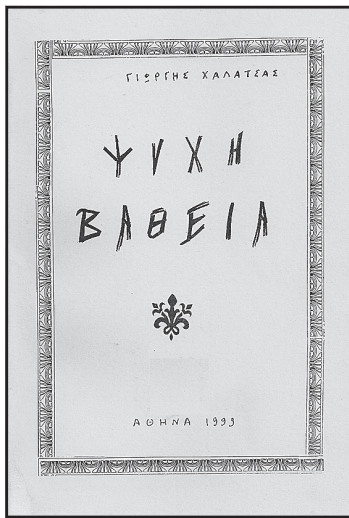
ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ «ΨΥΧΗ ΒΑΘΕΙΑ» ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΗ ΧΡ. ΧΑΛΑΤΣΑ

Ο Προοδευτικός Σύλλογος «Τα Καστέλλια» και η εφημερίδα «Καστελλιώτικα Νέα» με την άδεια και τη στήριξη της οικογένειας Χαλατσά προχώρησε στην επανέκδοση του βιβλίου «Ψυχή βαθιά» του Γιώργη Χαλατσά παρουσιάζοντάς το στην πρώτη του μορφή, με εξαίρεση το νέο εξώφυλλο που εικονογράφησε ο ζωγράφος Τριαντάφυλλος Ελευθερίου.

Στην έκδοση περιλάμβανε έναν σύντομο πρόλογο και το αφιέρωμα της εφημερίδας μας στον μεγάλο Καστελλιώτη συγγραφέα.

Νέο εξώφυλλο

Παλιό εξώφυλλο

Το βιβλίο κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Andy's Publishers και μπορείτε να το προμηθευτείτε είτε από τον Σύλλογό μας, είτε να αναζητήσετε στα βιβλιοπωλεία.

Η πρώτη παρουσίαση του βιβλίου θα γίνει την Τρίτη 15 Νοεμβρίου στις 8.30 μ.μ. στο μεζεδοπωλείο Πόρτο Κάγιο στην Αγία Παρασκευή.

Για το βιβλίο θα μιλήσει η Βασιλική Λάζου, ιστορικός, διδάσκουσα του Τμήματος Πολιτικών Επιστημών στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.

(Για την ενίσχυση του Συλλόγου)

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ Παραίτηση Μέλους Επιτροπής

Κύριε Διευθυντά
Μετά από έξι χρόνια συνεχούς προσφοράς για τη δημιουργία Βιβλιοθήκης στο χωριό μας, είμαι αναγκασμένος για προσωπικούς λόγους να παραιτηθώ από την Επιτροπή Διαχείρισής της.
Θεωρώ όμως υποχρέωσή

μου να ενημερώσω, συνοπτικά αλλά και αντικειμενικά τους συγχωριανούς μου για τις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν όλα αυτά τα χρόνια και τι απομένει ακόμη να υλοποιηθεί. Κατ' αρχήν επισημαίνω ότι η Βιβλιοθήκη του
(Συνέχεια στη σελίδα 3)

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΥΒΡΕΙΣ ΚΑΙ ΧΥΔΑΙΟΤΗΤΕΣ

Η αρθρογραφία της εφημερίδας «Καστελλιώτικα Νέα» έχει χωρίς λόγο ενοχλήσει τον Πρόεδρο της Τ.Κ. Καστελλίων, για την καλόπιστη και εποικοδομητική κριτική που του γίνεται, για πράξεις και παραλείψεις στα πλαίσια των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του, που απορρέουν από τον θεσμικό του ρόλο.

Είχαμε ως εφημερίδα προαναγγείλει προεκλογικά, χωρίς να γνωρίζουμε ποιον θα εκλέξουν ως Πρόεδρο της Τ.Κ. οι συμπολίτες μας, ότι καθήκον της εφημερίδας (που απορρέει από τις καταστατικές διατάξεις του Προοδευτικού Συλλόγου τα Καστέλλια (έτος ίδρυσης 1950), αλλά και ως δημοσιογραφικό όργανό του (έτος πρώτης έκδοσης 1963) θα ασχολείται ενεργά, εκτός των άλλων, και με τα ΘΕΜΑΤΑ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ και θα ασκεί καλόπιστη και εποικοδομητική κριτική και θα επικρίνει ή θα επιβραβεύει τις πράξεις ή τις παραλείψεις που σχετίζονται με αυτά.

Ο πρόεδρος της Τ.Κ. με την ανάληψη των καθηκόντων του, επέλεξε και έκρινε ότι δεν πρέπει να συνεργάζεται ούτε να ενημερώνει, έστω με ένα απλό δελτίο τύπου, τους υπεύθυνους της εφημερίδας. Η εφημερίδα τα τελευταία χρόνια δεν έχει αρνηθεί να δημοσιεύσει ή να σχολιάσει οτιδήποτε της ζητηθεί. Ας ισχυριστεί οποιοσδήποτε ότι τα παραπάνω δεν ισχύουν ή ότι οι υπεύθυνοι της εφημερίδας καταχρώνται την προνομιακή τους σχέση και ότι χρησιμοποιούν την εφημερίδα ως όργανο προσωπικής προβολής.

Η θεματική της εφημερίδας κι-

νείται και εστιάζει το ενδιαφέρον της σε θέματα που αφορούν και σχετίζονται με το χωριό (ιστορία, λαογραφία, λογοτεχνία, κοινωνική ζωή, ενημέρωση για τις δραστηριότητες των Συλλόγων και των Τοπικών Αρχών κ.λπ.). Όποιο άρθρο ή σημείωμα είναι ενυπόγραφο δεσμεύει κατ' αρχήν τον υπογράφοντα και έχει την κάλυψη, σύμφωνα με τον νόμο των υπευθύνων κατά νόμο της εφημερίδας. Η εφημερίδα επίσης καλύπτει και συμφωνεί με όσα άρθρα ή σημειώματα δεν υπογράφονται ή φέρουν την υπογραφή συνεργάτη.

Επιδιώκουμε και ζητάμε τη συνεργασία όλων (άρθρα, σημειώματα, πληροφορίες, ενημέρωση, επιστολές, συνεργασίες). Κάνουμε έκκληση επίσης να μας αποστέλλονται προς δημοσίευση, ό,τι έχει σχέση με την κοινωνική και ατομική δραστηριότητα των συμπολιτών μας. Ακόμη και διαφημίσεις και αγγελίες χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση. Μοναδικά μας έσοδα είναι οι εθελοντικές προσφορές και χορηγίες.

Ο Πρόεδρος της Τ.Κ. την τελευταία περίοδο δεν αρκέστηκε μόνο στην άρνηση συνεργασίας ή την άρνηση απάντησης σε κριτική που του γίνεται καλόπιστα, και αυτό το εννοούμε, αλλά άρχισε έναν αγώνα διαβολής και απαξίωσης και συνέχισε με αήθεις επιθέσεις και ύβρεις, και αφού ξεπέρασε κάθε όριο ανθρώπινων σχέσεων, προέβη και σε ελεεινή και ανοίκεια σπύλωση των προσώπων της εφημερίδας και του Συλλόγου των απανταχού Καστελλιωτών. Και αυτό το έκανε όχι μέσω των «Κ.Ν.» αλλά από τον προσωπικό του λογαριασμό στο

facebook (φυσικά τον αναγκάσαμε να το διαγράψει).

Στον κατήφορο αυτό δεν θα τον ακολουθήσουμε, ούτε θα κάνουμε πίσω στην άσκηση καλόπιστης και εποικοδομητικής κριτικής. Η κριτική αυτή δεν είναι προσωπική. Είναι θεσμική. Ας το αντιληφθεί. Συνεχίζει να αρνείται επίμονα να απαντήσει, όπως θεσμικά οφείλει, στην όποια κριτική του γίνεται, όπως αρνείται και κάθε ενημέρωση για ό,τι θετικό, και υπάρχουν ασφαλώς και θετικά, για να τα προβάλουμε και να τα επιβραβεύσουμε.

Το αξιοπερίεργο και πιο εντυπωσιακό είναι ότι δε βρέθηκε κανένας από όσους φανερά τον υποστηρίζουν για να τον πείσει να αλλάξει στάση. Συμφωνούν οι συγκεκριμένοι με τις αήθεις προσβολές και τις άδικες συκοφαντίες που θίγουν την προσωπικότητά μας;

Ερωτώ επίσης τα μέλη του Δ.Σ. της Τ.Κ. συμφωνούν ή διαχωρίζουν τη στάση τους και διαφοροποιούνται από αυτήν του προέδρου. Ας μας απαντήσουν.

Τελευταία απάντηση και σε όσους μας μέμφονται ότι παρεμβαίνουμε στα θέματα – προβλήματα του χωριού, τους απαντούμε: ότι έχουμε και εμείς τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους μόνιμους κατοίκους του χωριού, επειδή στο χωριό ζούμε για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ψηφίζουμε, πληρώνουμε φόρους και τέλη κ.λπ., αλλά πέραν αυτού έχουμε και καταστατική υποχρέωση να συνεργαζόμαστε και να συμπαραστεκόμαστε στις τοπικές αρχές, αλλά και ίσως, επειδή αγαπάμε και νοιαζόμαστε το χωριό τουλάχιστον όσο και εκείνοι.

Απευθύνουμε έκκληση να μπει τέλος σ' αυτό το ανούσιο έργο της έντονης, αντιαισθητικής και αναποτελεσματικής αντιπαράθεσης. Έλεος πια. Αυτό δεν το αξίζει το χωριό.

Βαγγέλης Κωτσίκης

ΤΟ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Είναι ο χώρος αναψυχής, αλλά και ψυχαγωγίας των αντρών κυρίως. Δεν υπάρχει χωριό στην Ελλάδα χωρίς καφενείο. Βασικά εκεί σερβίρεται καφές σε όλους τους τρόπους. Σκέτος, γλυκύ βραστός, μέτριος, βαρύ γλυκύς, με ολιγόνη και βάλε. Παράλληλα σερβίρονται και αναψυκτικά λεμονάδες, πορτοκαλάδες, γκαζόζες και τώρα μεταγενέστερα και κόκα κόλες. Παράλληλα σερβίρονται και ποτά. Βασικά ούζο ή τσίπουρο, αλλά και πιο ντελικάτα όπως τριαντάφυλλο, ρούμι και μαστίχα.

Αλλά δεν άργησε ή μάλλον ταυτόχρονα το καφενείο να είναι και ο χώρος ψυχαγωγίας των αντρών. Με βάση την τράπουλα παίζονται ένα σωρό παιχνίδια

από κοντσίνα και ξερή και παλιότερα τριόμφο, πικέπτο, ρον ή ραμί, μέχρι τα πιο εξελιγμένα, όπως το κουμ-καν, η μπριμπα και άλλα.

Βέβαια παίζονται τα τυχερά παιχνίδια με τα χαρτιά το πόκερ, η πόκα και άλλα. Στα παιχνίδια της ψυχαγωγίας προστέθηκαν τα μπιλιάρδα, το τάβλι, η ντάμα και το σκάκι.

Πέρα απ' όλα τ' άλλα στο καφενείο διαβάζονται οι εφημερίδες και γίνονται

και οι ατελείωτες πολιτικές συζητήσεις, με πάντοτε αντικρουόμενους τους συζητητές που φτάνουν πολλές φορές εξελισσόμενες σε συμπλοκές που όχι σπάνια, καταλήγουν μέχρι και τα δικαστήρια, όπου βέβαια καλείται πρώτος και καλύτερος πάντοτε ως μάρτυρας ο καφετζής. Και επειδή δεν θέλει να ταχθεί με το μέρος κανενός, γιατί όλοι είναι πελάτες του καφενείου του, είναι γνωστή η απάντησή του στις ερωτήσεις

των δικαστών:

- «Εσύ τι είδες κατά τη συμπλοκή, κύριε μάρτυς, ποιος την άρχισε και ποιος φταίει; Οπότε η απάντησή του η κλασική είναι:

- «Δεν είδα τίποτε, κύριε Πρόεδρε, γιατί ήμουν στο μπρίκι!». Θα ήταν παράλειψη, αν δεν κλείναμε το σημείωμά μας με εκείνο που είπε, για τα καφενεία ο αείμνηστος συνθέτης Μάνος Χατζηδάκης.

- Θα' πρεπε κάθε Κυβέρνηση να μεριμνά να λειτουργούν στη Χώρα όσο γίνεται πιο πολλά καφενεία, γιατί είναι το δεύτερο σχολείο και η μετεκπαίδευση των συνελλήνων.

X.-

ΘΑΝΑΤΟΙ

– Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα στις 18 Ιουλίου 2022 ο Νίκος Καραγεώργος.

– Πέθανε στην Λαμία και κηδεύτηκε στα Καστέλλια στις 31 Ιουλίου 2022 η Ευσταθία Μακρή-Αθανασοπούλου, ετών 79.

– Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η Ναυσικά Σιγάλα – Μοσχολιού (σύζυγος του Αριστείδη Γ. Τσάκαλου) στις 9 Σεπτεμβρίου 2022, ετών 99.

– Πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στα Καστέλλια η Λέτα Ζαγγανά – Παπασπύρου, ετών 84.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Η Επιτροπή Διαχείρισης της Δημοτικής Βιβλιοθήκης Καστελλίων ευχαριστεί θερμά τον Γεώργιο Ηλία Βέλλιο για την προσφορά επίπλων (γραφεία, βιβλιοθήκη κ.λπ.), καθώς και για δεύτερη φορά προσφορά βιβλίων.

ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΕ ΑΕΙ

Η Βασιλική Ιωάννου Δούκα, εγγονή του Λουκά Δούκα πέτυχε στο Τμήμα Τηλεπικοινωνιών & Ψηφιακών Συστημάτων στο Πανεπιστήμιο.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Λόγω έλλειψης ενημέρωσης στο τελευταίο φύλλο με αριθμό 97 των «Καστελλιωτικών Νέων» και στο άρθρο μας ΘΕΜΑΤΑ-ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ, γράψαμε από ανακριβή πληροφόρηση και παρεξήγηση ότι δεν

υπάρχει συνεργασία μεταξύ της Τ.Κ. Καστελλίων και του Πολιτιστικού Συλλόγου Καστελλίων.

Είχαμε υπόψη μόνο ότι σε μια απόπειρα του Πολιτιστικού Συλλόγου που έγινε για καθαρισμό του χώρου στο γεφύρι τις μέρες των γιορτών του Πάσχα ο Πρόεδρος της Τ.Κ., τους σταμάτησε, γιατί δεν είχαν φροντίσει να πάρουν την απαιτούμενη άδεια, όπως είχε πράξει ο ίδιος στην περίπτωση της οικίας Κ. Βέλλιου. Εκτοτε δεν είχαμε καμία πληροφορία για τις σχέσεις μεταξύ της Τ.Κ. και του Συλλόγου. Ζητάμε συγγνώμη για την αναφορά μας στο θέμα και χαιρόμαστε για την όλη θετική εξέλιξη. Συγχαίρουμε και τα δύο μέρη για την αίσια κατάληξη. **Β.Κ.**

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΝΙΑΝΗΣ (ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ)

Η «Πρώτη» επαφή με την ιστορία του χωριού

Ψάχνοντας λοιπόν για κάποιες πληροφορίες «προσωπικού ενδιαφέροντος», άρχισα την αναζήτηση τοπικά... στο χωριό μας στον Αποστολιά. Η επόμενη κίνηση ήταν να πλησιάσω κάποιους παλιούς και να μάθω αυτό που ήθελα. Έκανα μια βόλτα στο χωριό και σε λίγο ... να και τα γεροντάκια που έψαχνα. Λιάζονταν στο παγκάκι που υπάρχει έξω από το σπίτι του Παπαναγιώτου.

Είπα μέσα μου «να η ευκαιρία, αυτοί θα ξέρουν σίγουρα το μέρος που έγινε η μάχη». Όμως έπρεπε να μάθω το μέρος, χωρίς να τους πω ότι έψαχνα για κάτι παράξενο και καταλάβουν, γιατί οι Κανιανίτες είναι πονηροί, πιάνουν πουλιά στον αέρα, νομοθέτες τους αποκαλούν στα γύρω χωριά.

Τους πλησίασα λοιπόν, τους χαϊρέτιστα ευγενικά και αφού τα είπαμε λιγάκι, έβαλα σε εφαρμογή

το σχέδιό μου, το οποίο ομολογουμένως είχα καταστρώσει καλά. (Να ήξερα μόνο τι με περίμενε, γιατί... «το πονηρό το πουλί από τη μύτη πιάνεται!»).

Άρχισα να ρωτάω πού υπήρχαν χάνια, έτσι από ιστορικό ενδιαφέρον, (και απ' ότι φαίνεται είχα στήσει πολύ καλά την παγίδα στον εαυτό μου). Μάλλον άνοιξα «το κουτί της Πανδώρας», γιατί αμέσως τα γεροντάκια - να με συγχωρήσουν που τα λέω γεροντάκια, γιατί παρά τα χρόνια τους, γύρω στα 80, είναι υγιέστατοι και κοτσονάτοι - έδειξαν μεγάλη προθυμία.

Άρχισαν να μου κατεβάζουν όλη την ιστορία του χωριού, από ίδρυσέως του και ... όχι μόνον αυτό, έφτασαν μάλιστα μέχρι το μακρινό παρελθόν του πρωταίτιου για την ίδρυση του χωριού, του Κοτσιμπού που προήλθε από το χωριό Λάκα Σουλίου, στην τότε Τουρκοκρατούμενη Ήπειρο.

Υπόσχεση καταγραφής των υπαρχουσών πληροφοριών για το χωριό

Εμένα εν πρώτοις, με ένοιαζε να μάθω για το χάνι το «δικό μου», όμως όλη αυτή η εξιστόρηση με κεραυνοβόλησε θετικά και το «δικό μου» χάνι ξεθώριασε σχεδόν τελείως, μπροστά στο χρυσάφι που ξετυλιγόταν μπροστά μου. Τα γεροντάκια μου έδωσαν και την πληροφορία που αρχικά έψαχνα. Πάρα κάτω θα περιγράψω τα χάνια, τις λίρες και όλα τα σχετικά.

Πάντως τα γεροντάκια με συνηχάρησαν αρχικά, για το ενδιαφέρον μου (παμπόνηροι Κανιανίτες γαρ) και στη συνέχεια με έπεισαν ότι: «πρέπει να κάτσει κάποιος να τα γράψει», και μου είπαν «αν πεθάνουμε κι' εμείς, από πού θα μάθουν οι νεότεροι για την ιστορία του χωριού μας;». Μου φάνηκε ότι είδα στα μάτια τους μια λάμψη παράξενη, είχε κάτι μελαγχολικό, θα έλεγα απόγνωσης για την αδιανομία των χωριανών, όσον αφορά στην ιστορία του χωριού μας, τη δική μας ιστορία.

Αυτό ήταν, για μένα μήπε η υπογραφή και η σφραγίδα στο «χαρτί» της υπόσχεσης καταγραφής της ιστορίας του χωριού μας. Και αυθόρμητα υποσχέθηκα να αναλάβω εγώ το έργο αυτό και ας μην έχω πρότερη εμπειρία. Με όπλισαν θα έλεγα με την απαιτούμενη αυτοπεποίθηση, τη δύναμη και την υπομονή που απαιτείται για να ολοκληρωσω το έργο που μόλις ανέλαβα.

Ειλικρινά δε μετάνιωσα ποτέ για το έργο που ανέλαβα, όσο κόπο ή/και χρήματα αν έβαλα ή πρόκειται να βάλω. Από το μυαλό μου πέρασε αστραπιαία η σκέψη: Γέροντες είναι και αν ου μη γένοιτο συμβεί το μοιραίο; θα χαθούν όλα αυτά που έχουν να μας πούνε για το χωριό μας, χωρίς να προλάβει κάποιος να τα καταγράψει.

Σας παρακαλώ μην πεθάνετε ακόμα, γιατί θα..... «χάσουμε τις ρίζες μας»

«Σβήνοντας ένα κομμάτι από το παρελθόν, είναι σαν να σβήνεις ένα κομμάτι από το μέλλον»

(Σεφέρης)

Παρακάλεσα λοιπόν μέσα μου, να μην συμβεί αυτό που πέρασε απ' το μυαλό μου, πριν η γνώση και η εμπειρία των παλιών αποτυπωθεί στο χαρτί, γιατί ...«θα χάσουμε τις ρίζες μας».

Στην επόμενη επίσκεψή μου στο χωριό, ήρθα σχετικά οργανωμένος, είχα βρει ένα δημοσιογραφικό μαγνητόφωνο, αγόρασα και μερικές κασέτες και να 'μαι αρχίζοντας την έρευνα και την καταγραφή.

Κάλεσα λοιπόν τον Τάκη του Ζαχαρή (Παναγιώτη Κοτσιμπού τον γιο του Ζαχαρία), το ένα από τα δύο γεροντάκια που σας έλεγα παραπάνω και που είναι ο βασικός αποκινητής για το παρόν.

Το άλλο γεροντάκι ήταν ο Γιώργος ο Παπαναγιώτου, γνωστός χωριανός και μη εξαιρετός, τον οποίο θα «ανακρίνω» παρακάτω. Έτσι έγραφα όταν ξεκίνησα την καταγραφή.

(Εκ των υστέρων συμπληρώνω)

Δυστυχώς δεν πρόλαβα να «ανακρίνω» τον Γιώργο τον Παπαναγιώτου γιατί συνέβη αυτό που φοβόμουν... μας άφησε χρόνια. Ας είναι αναπαυμένη η ψυχή του και εμείς θα τον μνημονεύουμε και θα τον θυμόμαστε σαν έναν γελαστό και καλοκάγαθο άνθρωπο. Έχει και αυτός τη συμμετοχή του στο παρόν).

Τον Τάκη όμως πρέπει να ευχαριστήσουμε όλοι μαζί, για τη διάσωση των βασικών πληροφοριών, που έχουν σχέση με την ίδρυση του χωριού μας, αφού πρώτα απ' όλους αυτός, κατέγραψε έστω και «πρόχειρα», τα βασικότερα στοιχεία, για να μη χαθούν, αφού άνθρωποι είμαστε και μάλιστα πρόσκαιροι, σε αυτόν τον μάταιο κόσμο. Τα στοιχεία που διέσωσε, προέρχονται κατά βάση από περιγραφές των γερόντων, όταν ο Τάκης ήταν πολλά χρόνια νεότερος.

Ο Τάκης λοιπόν ήρθε αμέσως στο σπίτι μου, έχοντας παραμάσχαλα ένα τετράδιο μεγάλο μεγέθους, αυτό που έχει για σελίδες του, χαρτί όπως είναι οι «κόλλες αναφοράς», αλλά σε καλύτερη ποιότητα και με χοντρό εξώφυλλο. Μου φάνηκε λίγο παλιό και αμέσως φούντωσε η περιέργειά μου για το τι περιέχει.

Αυτός χωρίς να χάσει χρόνο στήθηκε στο τραπέζι, εκεί έξω στην αυλή του σπιτιού μου, που έχει υπέροχη θέα προς Παρνασσό, Καλλιδρόμο και γενικά όλον τον «κάμπο» της περιοχής. Ο χρόνος για μένα έμοιαζε να σταματάει και η υπέροχη θέα ήταν σαν να μην υπήρχε. Για μένα υπήρχαν μόνον αυτά που υπήρχαν στο τετράδιο και στο μυαλό του Τάκη.

Χωρίς να χάσει χρόνο (ούτε να του προσφέρω κάτι δεν περίμενε), ζήτησε να του «στήσω» το κασετόφωνο, άνοιξε το τετράδιό του, πήγε γρήγορα σε μια σελίδα και όταν ήταν όλα έτοιμα, πήρε στα χέρια του το μικρόφωνο και άρχισε να διαβάζει μεγαλόφωνα, αυτά που είχε γραμμένα. Έμεινα εμβρόντητος από την βιασύνη και από την αποφασιστικότητα που τον διέκρινε και τον διακρίνει (Κοτσιμπούς γαρ, γνήσιος απόγονος του πρωτοεργάτη και ιδρυτή του χωριού μας).

Για να μη σας ταλαιπωρώ, θα παραθέσω αυτούσιο, το ...«τετράδιο ανάγνωσμα» και θα καταλάβετε αμέσως το γιατί (προέρχεται από απομαγνητοφώνηση και με ελάχιστες παρεμβάσεις -επεξηγήσεις του γράφοντος, κυρίως για λόγους καλύτερης σύνταξης, χωρίς να αλλοιώνεται το νόημα, ούτε κατ' ελάχιστον)

«... και τώρα ακούστε για το ιστορικό του χωριού μας, τα έχω γραμμένα από παλιότερα, ευτυχώς» (Συνέχεια στη σελίδα 7)

Αυτοί που μας έφεραν

ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η Ευσταθία Αθανασοπούλου - «Σταθούλα» όπως τη φώναζαν οι συγγενείς και συχωριανοί

της στα Καστέλλια και «Εφη» για τους φίλους, γνωστούς και συνεργάτες της στην Αθήνα - απεβίωσε στις 31 Ιουλίου 2022 στην Αθήνα, σε ηλικία 79 ετών, μετά από 13 χρόνια πάλης με τη νόσο Alzheimer.

Ήταν κόρη του Κωσταντίνου και της Ζαχαρούλας Μακρή και δεύτερο εν ζωή παιδί της οικογένειας. Γεννήθηκε και μεγάλωσε στα Καστέλλια, αλλά η σκληρή ζωή της επαρχίας και ο ιδιαίτερα ευαίσθητος χαρακτήρας της την οδήγησαν, μετά την ενηλικίωσή της, να πάρει την απόφαση να φύγει για την Αθήνα όπου και έζησε μέχρι το τέλος της ζωής της.

Λίγα χρόνια αργότερα γνώρισε τον μέλλοντα σύζυγό της, Γιώργο Αθανασόπουλο με τον οποίο απέκτησε μία κόρη και πολλά χρόνια αργότερα δύο

υπέροχα εγγόνια.

Υπήρξε μία αξιολάτρευτη κόρη, αφοσιωμένη σύζυγος, στοργική μητέρα, έμπιστη φίλη και κυρίως υπέροχη γιαγιά, προσφέροντας αστείρευτη φροντίδα και αγάπη στους δικούς της ανθρώπους.

Δυστυχώς η απώλεια του συζύγου της σε ηλικία 54 ετών και η πρόωρη διάγνωση άνοιξης δεν της επέτρεψαν να χραί τις ομορφιές της ζωής που δικαιούταν να απολαύσει.

Εμείς, οι αγαπημένοι της, θα τη θυμόμαστε και θα την μνημονεύουμε με αγάπη, κρατώντας ζωντανές στη μνήμη μας τις όμορφες στιγμές που μας χάρισε πριν την καταβάλει η ασθένεια.

Ας αναπαυθεί η ψυχούλα της που τόσο ταλαιπωρήθηκε τα τελευταία χρόνια !!

☆☆☆

ΝΙΚΟΣ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΣ

Ο Νίκος Καραγεώργος πέθανε στην Αθήνα από οξύ έμφραγμα και κηδεύτηκε στις 18 Ιουλίου 2022. Ο Νίκος Καραγεώργος ήταν σύζυγος της Βίκυς Αλεξ. Παπανικολάου, ταμιά του Συλλόγου μας. Ο Νίκος ήταν Γενικός Διευθυντής της Γενικής Τράπεζας και Πρόεδρος για πολλά χρόνια μέχρι το θάνατό του του Συλλόγου Συνταξιούχων της Γενικής Τράπεζας. Καταγόταν από το Κλωνί Σπερχειάδας και υπήρξε φίλος των Καστελλίων. Πέρασε πολλά Πάσχα στο χωριό.

Ο Νίκος υπήρξε ένας σπουδαίος άνθρωπος και καλός σύζυγος. Οι συνάδελφοί του τον αγαπούσαν και τον εκτιμούσαν πολύ, γι' αυτό τον εξέλεξαν συνέχεται πρόεδρο του Συλλόγου τους. Η αγάπη και η συγκίνησή τους για την απώλειά του ήταν απέραντη, όπως φάνηκε στην ημέρα της κηδείας του από την εκφώνηση των επικλήσεων λόγω που ακολούθησαν.

Νικό, οι Καστελλιώτες φίλοι και γνωστοί σε αποχαιρετούν.

Ο Προδευτικός Σύλλογος τα Καστέλλια και τα Καστελλιωτικά Νέα συλλυπούνται θερμά τη σύζυγό του και την οικογένειά του.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

Εμβαδού 2.100 τ.μ. στρεμμάτων στη θέση ΔΙΜΕΛΗ (πλάι στην οικία Βασίλη Λευκαδίτη και πλησίον του Παιδικού Σταθμού). Πληροφορίες: Τηλ. 694 5816942.

Τριμηνιαία Έκδοση «ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Ιδιοκτησίας του Προοδευτικού Συλλόγου «ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»

Οδός Σίνα & Δαφνομήλη 1Α Αθήνα - Τ.Κ. 106 80 Α.Φ.Μ. 090381071 ΚΩΔΙΚΟΣ: 4490

◆◆◆

Εκδότης ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΟΦΟΡΟΣ

Τηλ.: 6938-713290

E-mail: stoforos@yahoo.com

Δ/ση - Σύνταξη

Βαγγέλης Κωτσίκης

E-mail: kotsikisv@gmail.com

Υπεύθυνος ηλεκτρονικών μέσων ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Θ. ΜΠΑΣΙΟΣ

◆◆◆

Αριθμός φύλλου 98

ΙΟΥΛ. - ΣΕΠΤ. 2022

◆◆◆

Ηλεκτρονική σελ./ση

Εκτύπωση

ΑΦΟΙ ΖΟΥΜΠΟΥΛΗ Ο.Ε.

Γερανίου 7-2ος όροφος

Τηλ.-Fax: 210-5238107

E-mail: costaszi@yahoo.gr

◆◆◆

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

• Τα ευνοήματα κείμενα απηχούν τις απόψεις των συγγραφέων τους. Διατηρείται όμως το δικαίωμα συντόμευσης μεγάλων κειμένων.

• Τα υπόλοιπα κείμενα είναι ευθύνη της σύνταξης και του Διοικητικού Συμβουλίου.

• Για αλλαγή διευθύνσεων ή νέων διευθύνσεων να ενημερώνετε τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

• Τα κείμενα δεν επιστρέφονται.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ

(Συνέχεια από σελίδα 1)
χωριού μας είναι Δημοτική. Διοικείται πλέον από επταμελή Επιτροπή του Δ. Δελφών με Πρόεδρο τον Αντιδήμαρχο Γραβιάς και έχει αρμοδιότητες παρακολούθησης της εξέλιξης των εργασιών και επίλυσης των προβλημάτων που παρουσιάζονται.

Όπως είναι γνωστό η δημιουργία της Βιβλιοθήκης ανατέθηκε από τον Δ. Δελφών στις αρχές του 2017 σε επταμελή Επιτροπή από άτομα του χωριού μας (πέντε ενεργά μέλη και δύο τιμητικά) η οποία όμως από τις αρχές του 2019 περιορίστηκε, για διάφορους λόγους σε δύο «νεαρά» άτομα τον Βαγγέλη Κωτσίκη και τον Θανάση Σίμο.

Παρά όμως τη μείωση της Επιτροπής και τις λοιπές αντιξοότητες (πανδημία COVID, πολύ χαμηλές θερμοκρασίες τους χειμερινούς μήνες κ.λπ.) το έργο που πραγματοποιήθηκε ήταν σημαντικό. Παραλάβαμε σταδιακά περίπου 14.000 τόμους βιβλίων που ελέγχθηκαν και ταξινομήθηκαν κατά κατηγορία (Ιστορικά - Λογοτεχνικά, Κοινωνικά, Παιδικά βιβλία κ.λπ.) κατά αλφαβητική σειρά, σύμφωνα με το επίθετο του συγγραφέα. Παραλήφθηκαν από προμήθεια μέσω του Δ. Δελφών μεταλλικά ενθέμια DEXION τα οποία συναρμολογήθηκαν από την Επιτροπή και προέκυψαν 180 ράφια διαστάσεων 1,20x0,30.

Η εργασία αυτή ήταν πολύ επίπονη και χρονοβόρα. Τα μεταλλικά ράφια εγκαταστάθηκαν στην ΒΑ αίθουσα του 1ου ορόφου του Σχολείου και τοποθετήθηκαν σ' αυτά το 90% περίπου του συνολικού αριθμού βιβλίων.

Δημιουργήθηκαν ακόμη,

τμήμα Παιδικού Βιβλίου, ξεχωριστή συλλογή συγγραφέων της περιοχής μας, για την οποία έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον όλοι οι επισκέπτες, ειδικός χώρος εκμάθησης χειρισμού Η/Υ για μικρούς και μεγάλους, μεγάλη ταινιοθήκη από 1500 περίπου DVD.

Έγινε προμήθεια μέσω του Δ. Δελφών όλου του αναγκαίου ηλεκτρονικού εξοπλισμού, προβολικού μηχανήματος, TV κ.λπ. Δημιουργήθηκε χώρος διαλέξεων - εκδηλώσεων χωρητικότητας 45 ατόμων και πολλά άλλα. Το υπόλοιπο 10% των βιβλίων τοποθετήθηκε στην άλλη αίθουσα του ορόφου ώστε να απομείνει χώρος για τις προηγούμενες δραστηριότητες που σας ανέφερα.

Επισημαίνεται ότι η εξασφάλιση αυτού του πολύτιμου χώρου ήταν επιδίωξη της Επιτροπής ώστε η Βιβλιοθήκη του χωριού μας να μην είναι μόνο ένας χώρος γεμάτος ράφια και βιβλία αλλά ένας καλαίσθητος και ζωντανός χώρος διαλέξεων, παιδικών εκδηλώσεων προβολής ταινιών σε τεράστια οθόνη (περίπου 2x2 μ.) Επίσης ένας ευχάριστος χώρος συγκέντρωσης των χωριανών μας για συζητήσεις και προτάσεις για λύση προβλημάτων του χωριού μας, ώστε υπό μορφή ώριμων πλέον αιτημάτων να προβάλλονται μέσω της Τ.Κ. στο Δ. Δελφών για επίλυσή τους. Τέτοιος χώρος που να καλύπτει τις ανάγκες του χωριού μας δεν υπάρχει, γι' αυτό πρέπει να τον διαφυλάξουμε με κάθε προσπάθεια.

Αυτό που απομένει να ολοκληρωθεί είναι η χειρόγραφο

καταγραφή των βιβλίων στο ειδικό Βιβλίο Εισαγωγής (έχει πραγματοποιηθεί περίπου το 15% της εργασίας) καθώς και η ηλεκτρονική καταγραφή όλων των βιβλίων στο ειδικό πρόγραμμα που χρησιμοποιείται απ' όλες τις Βιβλιοθήκες του Δ. Δελφών.

Οι εργασίες που προανέφερα μπορεί να καλυφθούν από άτομα του χωριού μας που έχουν τις αναγκαίες γνώσεις χειρισμού Η/Υ. Για το λόγο αυτό με μέριμνα όλων (Τ.Κ. - Συλλόγων - Βιβλιοθήκης) να γίνει η αναγκαία προετοιμασία διότι σύντομα μπορεί να ζητηθούν από τον Δ. Δελφών να ορισθούν ως μέλη της επιτροπής για ολοκλήρωση των εργασιών της Βιβλιοθήκης.

Τυχόν αδυναμία πρότασης νέων μελών από το χωριό μας θα δημιουργήσει σοβαρά προβλήματα στην ολοκλήρωση του έργου της Βιβλιοθήκης. Σημαντική βοήθεια στη Βιβλιοθήκη μπορεί να προσφέρουν και συμβασιούχοι υπάλληλοι της ΔΕ Γραβιάς χωρίς όμως να ενταχθούν ως μέλη στην Επιτροπή λόγω του μικρού χρόνου εργασίας του στο Δήμο.

Και ας έλθουμε σε ένα άλλο σοβαρό πρόβλημα που εκκρεμεί από το 2019. Πρόκειται για την περίπτωση μεταφοράς της Βιβλιοθήκης από τον 1ο όροφο του Σχολείου σε άλλη θέση, λόγω του μεγάλου βάρους των βιβλίων και του λοιπού εξοπλισμού (π.χ. τα μεταλλικά ράφια) που μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την στατικότητα του κτηρίου.

Την ευθύνη για λύση αυτού του προβλήματος την έχει ο Δ. Δελφών που πρέπει να προβεί σε μελέτη στατικότητας του κτηρίου και να αποφασίσει ανάλογα. Ευθύνη του χωριού μας είναι να προτείνουμε άλλον κατάλληλο δημοτικό χώρο για τη μεταφορά της. Πάντως η μεταφορά της βιβλιοθήκης δεν είναι εύκολη υπόθεση, θα απαιτηθεί πολύς χρόνος, χρήμα και εμπειροπροσωπικό ώστε να μην πάει χαμένος ο κόπος για όλες τις εργασίες που προανέφερα. Η πρόσφατη απόφαση της Τ.Κ. Καστελλίων για μεταφορά της Βιβλιοθήκης, εφόσον απαιτηθεί, στο πρώην «Παντοπωλείο Λέζα» εκτιμώ ότι δεν είναι σωστή, επειδή ο χώρος αυτός είναι παντελώς ανεπαρκής, ανέτοιμος και ακατάλληλος να στεγάσει τα βιβλία και τον εξοπλισμό που προανέφερα και επί πλέον είναι ένα κτήριο που απ' ό,τι φαίνεται έχει κατασκευασθεί πολύ νωρίτερα από το Σχολείο του χωριού μας, που λόγω της χρήσης του μπορεί να μην έχει κατασκευασθεί με τις πλέον κατάλληλες προδιαγραφές για την εποχή του. Προσωπική μου άποψη είναι, εφόσον αποφασισθεί η μεταφορά της από τον Δ. Δελφών να μεταφερθούν μόνο τα βιβλία και τα μεταλλικά ράφια σε μία από τις αίθουσες του ισόγειου. Η άλλη αίθουσα του πρώτου ορόφου να μείνει, όπως είναι στη Βιβλιοθήκη, διότι δεν έχει μεγάλο βάρος. Ας συνεργασθούν γι' αυτό Σύλλογοι, Βιβλιοθήκη και Τοπικές Αρχές

και με λίγη καλή θέληση όλα μπορούν να γίνουν. Ακόμη να εξασφαλισθεί και ο απαιτούμενος χώρος για την εκάστοτε εκλογική διαδικασία.

Τελειώνοντας θέλω να προσθέσω ότι αισθάνομαι ικανοποίηση από τη συμμετοχή μου στην προσπάθεια δημιουργίας αυτού του σημαντικού

έργου πολιτισμού στο χωριό μας. Επίσης ζητώ συγγνώμη από τον Μίμη Χαλατσά για την, ας πούμε, πρόωγη αποχώρησή μου από την Επιτροπή. Ελπίζω όλα να πάνε καλά και να συναντηθούμε γρήγορα στα εγκαίνια για την ολοκλήρωση της Βιβλιοθήκης που ήταν ιδέα αυτού του εκλεκτού συγχωριανού μας.

Ευχαριστώ τα Κ.Ν. για τη φιλοξενία.
Θαν. Σίμος

«Ο ΔΕΝΤΡΟΣ» Τ' ΑΪ-ΘΑΝΑΣΗ

Πριν λίγο καιρό παιδιά του χωριού παίζοντας στην Παιδική Χαρά που λειτουργεί παράπλευρα από τον ιερό ναό του Αγίου Αθανασίου Λυκόρραχης με παιχνίδια που έβγαζαν κάποια φλόγα, χωρίς να το καταλάβουν, έβαλαν φωτιά και έκαψαν το ακριβώς πλάι αιωνόβιο δέντρο (δρυ-βελανιδιά), που μαρτυρούσε την ύπαρξη εκεί αρχαίου ναού. Φανατικός φίλος του χωριού μας ξεριζωμένος από την πατρίδα του το Αϊβαλί, ερχόταν για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Ταξιδεύοντας μέσα στο πλοίο γνωρίστηκε με έναν ανάπηρο, που επέστρεφε στο χωριό μας και πάνω στη συζήτηση του εξομολογήθηκε, ότι για πρώτη φορά ερχόταν στην Ελλάδα, που δε γνώριζε κανένα ούτε τον γνώριζε κανείς και ότι προβληματιζόταν, του τι θα έκανε και πώς θα ζούσε. Ο συνταξιδιώτης του του είπε, έλα μαζί μου στο χωριό μου και θα μείνεις στο σπίτι μου έως ότου μπορέσεις να αποκατασταθείς. Έτσι ήρθε στο χωριό μας και οι ρίζωσε, το λάτρεψε και αποκαλούσε τον εαυτό του Καστελλιώτη και δεν έχανε ευκαιρία που να μην παραμένει για πολύ χρόνο σ' αυτό και έλεγε και μολογούσε: Εγώ είμαι Μικρασιάτης από τις χαμένες πατρίδες, αλλά τώρα δεύτερη πατρίδα μου είναι τα Καστέλλια. Αισθάνομαι Καστελλιώτης και δεν το κρύβω. Λατρεύω το χωριό, τους ανθρώπους του, τα σπίτια του, τις εξοχές του, τα μαγαζιά του, όλες τις εκδηλώσεις του. Λατρεύω τα πάντα. Είμαι μπροστά σε κάθε γιορτή του, σε κάθε εκδήλωσή του, στις χαρές και τα βαφτίσια, στην εκκλησιά ολούθε. Αισθάνομαι και είμαι Καστελλιώτης.

Όταν πληροφορήθηκε το κάψιμο του δέντρου (δρυός-βελανιδιάς), μίλησε για πραγματική απώλεια, αλλά το δικαιολόγησε, ότι ένδειξη για την ύπαρξη του αρχαίου ναού παραμένουν τα υπόλοιπα δέντρα (δρυός-βελανιδιάς), που ευτυχώς υπάρχουν στο χώρο του Αϊ-Θανάση. Η αλήθεια είναι ότι οι αρχαίοι Έλληνες τους ναούς των θεών τους, τους σημάδευαν και με κάποιο αιωνόβιο δέντρο (συνήθως δρυ-βελανιδιά ή πουρνάρα). Έτσι, όπου υπήρξε ναός τους, σημάδευεται και από ένα ή περισσότερα αιωνόβια δέντρα. Όταν η εθνική Ελλάδα εκχριστιανίστηκε, γκρεμίστηκαν οι ναοί των θεών του δωδεκάθεου και στη θέση τους συνήθως με τα ίδια υλικά χτιζόταν χριστιανική εκκλησία. Μάλιστα για να είναι κοντά στο προηγούμενο πνεύμα των θεών του δωδεκάθεου στους νέους χριστιανικούς ναούς που χτιζαν στη θέση των ειδωλολατρικών, έδιναν ονομασίες παραπλήσιων χριστιανών αγίων, για να γίνεται ο νέος προσηλυτισμός του κοινού στο χριστιανισμό ευκολότερος. Έτσι, εκεί που υπήρ-

χε ειδωλολατρικός ναός της Αρτέμιδας ή της Αφροδίτης, στο νέο χριστιανικό ναό που χτιζόταν στη θέση του, για μεγαλύτερη ευκολία έδιναν το όνομα της Παναγίας, της Αγίας Παρασκευής, της Αγίας Μαρίας κλπ., ενώ στους ειδωλολατρικούς ναούς τους αφιερωμένους στους Διόσκουρους, το Δία ή τον Απόλλωνα, έδιναν το όνομα του Αγίου Αθανασίου, του Αγίου Γεωργίου ή του Αγίου Δημητρίου ή στους ναούς τους αφιερωμένους στον Ποσειδώνα, τον αντικαθιστούσαν με ναό του Αγίου Νικολάου κλπ.

Έτσι στο Παλιό Καστέλλι εκεί που βρισκόταν πιθανόν ο ναός των Διόσκουρων ή του Απόλλωνα, οι Χριστιανοί έχτισαν το χριστιανικό ναό του Αγίου Γεωργίου. Οι αρχαίοι τον είχαν σημάδεψει με σειρά από δρύες (βελανιδιές) που παρέμειναν εκεί. Το ίδιο και στο ναό του Αϊ-Γιάννη, ενώ εκεί που βρισκόταν ο ναός πιθανόν της Αρτέμιδας, τον γκρέμισαν και στη θέση του έχτισαν το χριστιανικό ναό της Αγίας Παρασκευής, τον οποίο οι αρχαίοι τον είχαν σημάδεψει με τις πανύψηλες πουρνάρες, οι οποίες και παρέμειναν.

Και στο σημερινό χωριό μας, όταν τον ειδωλολατρικό ναό, πιθανόν του Απόλλωνα, αφού τον γκρέμισαν και τον ξανάχτισαν, τον αφιέρωσαν στον Άγιο Γεώργιο. Πλην, το αιωνόβιο δέντρο (δρυς-βελανιδιά) που συνόδευε τον αρχαίο ναό παρέμεινε και παραμένει και σήμερα.

Όλα τα αιωνόβια δέντρα (δρύες - βελανιδιές) που συνόδευαν τον αρχαίο ναό παρέμειναν και παραμένουν ως σήμερα. Απέναντι εκεί που βρισκόταν ο ναός του Ποσειδώνα κατά τον εκχριστιανισμό της Περιοχής τον γκρέμισαν και έχτισαν στη θέση του χριστιανικό ναό που τον αφιέρωσαν στον Άγιο Νικόλαο. Και στο Νεκροταφείο που βρισκόταν πιθανόν ο ναός της Αφροδίτης που συνοδεύονταν από μια πουρνάρα γκρεμίστηκε και στη θέση του χτίστηκε ο χριστιανικός ναός της Παναγίας.

Η πουρνάρα που συνόδευε τον αρχαίο ναό παρέμεινε και παραμένει στην κορυφή του Νεκροταφείου. Στον Αϊ-Θανάση που βρισκόταν ο ναός του Απόλλωνα ή των Διόσκουρων, τον γκρέμισαν και στη θέση του έχτισαν τον Αϊ-Θανάση, τον συνόδευαν με δρύες και δέντρα-βελανιδιές, ένα εκ των οποίων είναι και το καμένο.

Τέλος, στη Γραβιά που πιθανόν βρισκόταν ο ναός του Διός (μεταγενέστερα Σεράπειον και Ελαιοτριβείο) συνοδευόμενο από τον γκρέμισαν και στη θέση του έχτισαν τον Αϊ-Γιάννη. Αλλά το δέντρο (δρυ-βελανιδιά) παραμένει ως σήμερα.

Ο Παλιός

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ & ΠΑΡΑΔΟΣΗ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Στάλαξαν κι οι διακοπές μετά από ένα καλοκαίρι όλο καπρίτσιο, τότε μ' έναν θυμωμένο ήλιο να σκάβει τη γη και καπάκι τα σύννεφα συναγμένα να στεφανώνουν ένα γύρο το βουνό. Οι δρόμοι άδειασαν, το βουητό της ρόδας σάπασε, η μπάλα στην πλατεία αραιώσε, ο βραδινός περίπατος έπαψε, τα παντζούρια αμπάρωσαν. Ένας-ένας οι καλοκαιρινοί επισκέπτες, εφήμεροι ταξιδιώτες με τις μπαταρίες γεμάτες αφήνουν πίσω τη μάνα γη γυρίζοντας στο μαγκανοπήγαδο της καθημερινότητας.

Σ' άλλους καιρούς, η «Εξοδος» προσωρινή. Μόλις λίγες βδομάδες μετά τα παράθυρα ξανάνοιγαν στο φως, τα σκαφίδια σαπουνισμένα στέκονταν με πειθαρχία στους τοίχους απ' τις αυλές δίπλα σε πεντακάθαρες γαλότσες, κοφίνια βγαλμένα απ' τα κατώγια περίμεναν έτοιμα να δεχτούν το μεστό, ζουμερό καρπό. Μεγάλοι-μικροί ανυπομονούσαν να γιορτάσουν το Διόνυσο. Γείτονες, φίλοι, συγγενείς μια σύμπνοια, μαζί όλοι να μοιράζονται την ίδια χαρά. Τα γιοματάρια γέμιζαν χυμό με τις νοικοκυρές να βράζουν μέρος για πετιμέζι.

Κι έπειτα η μυρωδιά της ξερής σταφίδας που έρρεε από γειτονιά σε γειτονιά μπερδεμένη με φουρνισμένα αρώματα κανέλας από μουσταλευριά και μουστοκούλουρο. Τ' αμάξια φορτώνονταν με τσάι μελαψό, ρίγανη, μέλι ελατίσιο, ξεσπυριστά, σπιτικό τραχανά και χυλοπίτες και άγριο μάρθαο απ' τ' αμπέλια πριν την οριστική απόδραση για το χειμώνα.

Τα χρόνια κύλησαν, το «εύκολο» έγινε συνήθεια φιμώνοντας την ποιότητα και την παράδοση. Μπήκαν στη ζωή άλλοι ρυθμοί. Οι ώρες φεύγουν ταχύτερα κυνηγημένες από ανθρώπους απόμακρους, βυθισμένους σε ανησυχία με σκέψεις διάσπαρτες. Η πόλη τυλιγμένη στη βαβούρα της με τις λεωφόρους να βρυχώνται και τα φώτα της να παίζου-νε «Μπερλίνα» δίνει απατηλή τροφή κι ασφάλεια στην ψυχή. Οι αναμνήσεις αλλοτινών καιρών κάνουν πού και πού καμιά βραδυνή επίσκεψη σε κάποιο όνειρο κι η μπαταρία ξαναγεμίζει, έτσι, έστω και για λίγο, προσωρινά. Και τα κλειστά παντζούρια περιμένουν καρτερικά. Μέχρι την επόμενη φορά.

Ιόλη

Από την ιστορία του χωριού μας

Δημοσιεύουμε παρακάτω συνοπτικά αποσπάσματα από το βιβλίο του Βαγγέλη Κωτσίκη: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡ. ΧΑΛΑΤΣΑΣ, ο Στοχαστής, ο Καστελλιώτης, ο Δικηγόρος, που τα έχει δανειστεί από το Σχεδιάγραμμα Αυτοβιογραφίας του και αναφέρονται στην περίοδο της Κατοχής και της Αντίστασης (1941-1945). Ο ίδιος ο Δημήτρης Χρ. Χαλατσάς δίνει τη δική του περιγραφή, όπως ο ίδιος την έζησε ως αυτόπτης μάρτυρας των γεγονότων που συνέβησαν τότε, αφού και ο ίδιος συμμετείχε ενεργά τόσο στην Αθήνα όσο και στα Καστέλλια.

ΚΑΤΟΧΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ (1941-1945)

Ο Πόλεμος και η Κατοχή στο χωριό

Όταν μας κήρυξε τον πόλεμο η Ιταλία ήμουν μαθητής στην Ε' τάξη του γυμνασίου. Τα σχολεία διέκοψαν γιατί οι περισσότεροι από τους καθηγητές στρατεύτηκαν και εμείς οι μαθητές αρχίσαμε το κοπροσκήλιασμα. Ο κόσμος περπατούσε αμήχανος και οι μέρες κυλούσαν βαριές, με κάποια όμως αισιοδοξία. Η Αθήνα είχε κηρυχθεί ανοχύρωτη πόλη και όμως δεν είχε χάσει τίποτα από το ρυθμό της. Τα ραδιόφωνα και ο τύπος μετέδιδαν τα νέα από το μέτωπο.

Τα Χριστούγεννα και την Πρωτοχρονιά της χρονιάς αυτής περάσαμε γυρίζοντας τα νοσοκομεία με τους τραυματίες και βοηθώντας τα θύματα των βομβαρδισμών. Όταν ήρθε η άνοιξη ο πατέρας μου βρήκε ότι θα ήταν καλύτερα να πάμε στο χωριό, για να περάσουμε το Πάσχα και να συνεχίσουμε παραμένοντας εκεί και το καλοκαίρι, οπότε θα είχε πάρει κάποιο μόνιμο χαρακτήρα η εμπόλεμη κατάσταση, αφού τα ελληνικά στρατεύματα είχαν εισχωρήσει βαθιά στην Αλβανία.

Τα πράγματα όμως δεν πήγαιναν καθόλου καλά, γιατί οι στρατιές του Χίτλερ είχαν ήδη καταλάβει τη Γαλιλία, είχαν γκρεμίσει το θρύλο της γραμμής Μαζινό, είχαν κυριαρχήσει στην Κεντρική Ευρώπη και στη Γιουγκοσλαβία και την 1η Απριλίου 1941 εισήλθαν και κατέλαβαν τα εδάφη της Ελλάδας. Οι άγγλοι προβλέποντας ότι στόχος των γερμανών ήταν η κάθοδος στη Μεσόγειο, με δεδομένη την ουδετερότητα της Τουρκίας, άρχισαν και εγκατέστησαν σε ενίσχυση των θέσεων της Ελλάδας και για την παρεμπόδιση των Γερμανών, αρκετές στρατιωτικές αγγλικές μονάδες όλων των όπλων σε πολλά μέρη της χώρας.

Η γραμμή Μεταξά που είχε θεμελιωθεί στην Ελληνοβουλγαρική μεθόριο για την άμυνα μας και τα οχυρά της, όπως το Ρούπελ κλπ, κατέρρευσαν να ήταν χάρτινα με την εισβολή των γερμανών και έτσι με την πλευροκόπηση του το Αλβανικό μέτωπο κατέρρευσε και όλος ο στρατός μας θεωρήθηκε αιχμάλωτος του Ράιχ. Οι στρατηγικοί του πολέμου με επικεφαλής το στρατηγό Γεώργιο Τσολλάκογλου υπογράψαν την ανακωχή και την αποστράτευση των ειδικών δυνάμεων, οι οποίες οπισθοχώρησαν και διαλύθηκαν. Τα ιταλικά στρατεύματα του Αλβανικού μετώπου,

έχοντας πλέον ελεύθερο το Αλβανικό μέτωπο προχώρησαν και αυτά, καταλαμβάνοντας σιγά-σιγά πίσω από τους γερμανούς την Ελλάδα.

Από την άλλη μεριά, οπισθοχωρώντας οι Άγγλοι κατερχόμενοι, στρατοπέδευσαν για να ανασυγκροτηθούν μέσα στη Δωρική κοιλάδα στη θέση «Λιβαδάρια», δηλαδή στο κέντρο της κοιλάδας που είναι κάτω από την επαρχιακή οδό Λαμίας-Άμφισσας, κοντά στο Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου.

Σιγά-σιγά κατερχόμενοι άρχισαν να φαίνονται οι πρώτοι πεζοπόροι στρατιώτες και αξιωματικοί, οχήματα, κάρα και υποζύγια του διαλυθέντος Αλβανικού μετώπου. Ήταν μια κατάσταση αξιοθρήνητη. Πολλοί από αυτούς περπατούσαν ξυπόλυτοι και κουρελιασμένοι, νηστικοί και τρισάθλιοι και ψωμοζητούσαν μέσα στα χωριά, άλλοι κατέβαιναν καβάλα σε υποζύγια του στρατού προχωρώντας να φτάσουν στα χωριά τους. Εν τω μεταξύ γύρω από το Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου και στα «Λιβαδάρια» που ήταν οι καταυλισμοί των εγγλέζων και των νεοζηλανδών εμείς οι Καστελλιώτες τους πηγαίναμε μικροπράγματα και μας φίλευαν τσιγάρα.

Τη Μ. Παρασκευή του 1941 τα ανιχνευτικά αεροπλάνα της Βέρμαχτ είχαν επισημάνει τους καταυλισμούς των εγγλέζων και των νεοζηλανδών και με τρία-τέσσερα σμήνη στούκας καθέτου εφορμήσεως άρχισαν να τους βομβαρδίζουν. Μεταξύ των άλλων βομβάρδισαν και τη γέφυρα του Αποστολίου της επαρχιακής οδού Άμφισσας-Λαμίας και από τα θραύσματα σκοτώθηκαν οι τρεις νεοζηλανδοί φρουροί που τη φρουρούσαν. Την άλλη μέρα δύο ή τρεις πυροβοληρχίες του κατερχόμενου γερμανικού στρατού από το «Πουρναράκι» άρχισαν τους βομβαρδισμούς, ιδιαίτερα στα ριζώματα των βουνών Αποστολιά-Καστελλίων και Γραβιάς, και συγχρόνως να ρίχνουν βοιές στην «Παζαρόραχη». Ανταπαντούσε βέβαια το αγγλικό πυροβολικό με βοιές σε όλο το σύρραχο από το Γαρδίκι ως το Σκαμνό. Αλλά ο βομβαρδισμός συνεχίστηκε και μέσα στη Στενή Ρεματιά. Για να αποφύγουν τους βομβαρδισμούς οι Καστελλιώτες -κυρίως τα γυναικόπαιδα έφτασαν στο Παλιοκαστέλλιο και κατέβησαν μέσα στο Μοναστήρι του Αϊ-Γιώργη.

Την άλλη μέρα το πρωί εμείς τα παιδιά ξεκινήσαμε πρώτοι να κατεβούμε στο χωριό, γιατί είχαν σταματήσει οι βομβαρδισμοί με τα κανόνια. Οι πιο μεγάλοι και τα κορίτσια ακολουθώντας ξεκίνησαν σιγά-σιγά την κάθοδο. Κατεβαίνοντας για το χωριό, στη θέση «Μύλος Παπαγεωργίου» συναντήσαμε τους πρώτους γερμανούς ημιονηγούς με τα άλογά τους κατάφορτα, που κατευθύνονταν όπως σημειωνόταν στο χάρτη τους για τη Γραβιά και στη συνέχεια για Πολύδροσο και Δαδί.

Όλο το χωριό, με την αναγκαστική υποχώρηση των αγγίλων και των νεοζηλανδών, πήγαν με τα ζώα στους εγκαταλειμμένους καταυλισμούς, τους σήκωσαν κυριολεκτικά και μετέφεραν τα πάντα στο

χωριό. Σκηνές, αρβύλες, ιματισμό, κονσέρβες, τσίσι, τσιγάρα, εσώρουχα, πυζάμες, κουνουπιέρες και όλα αυτά σε ποιά μεγάλες ποσότητες. Επίσης, οι άγγλοι φεύγοντας είχαν αφήσει και άθικτα αυτοκίνητα, φορτηγά και ημιφορτηγά, κανόνια, οβίδες, σωρούς όπλα και πολεμοφόδια ντάνες, βενζίνες και κάθε φύσεως υλικό. Οι οδηγοί αυτοκινήτου του χωριού, ορισμένοι από τους οποίους βρήκαν την ευκαιρία και διέφυσαν τα εγκαταλειμμένα αυτοκίνητα, τα μετέφεραν στο χωριό και στο επόμενο διάστημα της Κατοχής τα επανασυναρμολόγησαν και δημιούργησαν συγκοινωνίες και εξυπηρέτησαν την περιοχή γύρω από τα Καστέλλια.

Τελικά οι γερμανοί έφεραν μία μονάδα φρουράς στο Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου, γιατί η γέφυρα της Παπαδιάς είχε ήδη ανατιναχθεί. Έτσι, οι σιδηροδρομικοί συρμοί έφταναν ως το σταθμό του Ελευθεροχωριού από όπου ξεφόρτωναν στρατιωτικό υλικό και στρατιώτες και στη συνέχεια τα μεταφόρτωναν με τα φορτηγά αυτοκίνητα, και από εκεί σε βαγόνια που είχαν εξασφαλίσει χώρους, τα μετέφεραν στην από δώθε μεριά της γέφυρας της Παπαδιάς προς τον Μπράθου και, τέλος συνέχιζαν τη μεταφορά ως Αθήνα και Πειραιά σιδηροδρομικά.

Για την εξυπηρέτηση της μονάδας αυτής είχαν εγκαταστήσει στο Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου τρία τοβ, ένα για κατάλυμα των οπλιτών, ένα άλλο για διοικητήριο και ένα τρίτο για τραπεζαρία και κέσχη. Επίσης είχαν εγκαταστήσει φρουρές σε όλες τις μεγάλες γέφυρες και τους κόμβους και παράλληλα με τους Έλληνες σιδηροδρομικούς υπαλλήλους σε κάθε Σταθμό του σιδηροδρόμου είχαν εγκαταστήσει μία μικρή ομάδα τριών έως πέντε γερμανών στρατιωτών, για τη φροντίδα και εξυπηρέτηση της μεταφοράς στρατευμάτων και στρατιωτικού υλικού. Η εγκατάσταση της μικρής αυτής μονάδας στο Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου, εξυπηρέτούσε άνετα, αλλά και φρουρούσε όλη τη διακίνηση των γερμανικών δυνάμεων με το σιδηρόδρομο.

Σταμάραχος του Σιδηροδρομικού Σταθμού Μπράθου ήταν ο περίφημος Κόκκοτας, ο οποίος με διάφορα ανταλλάγματα, σχεδόν χατιρικώς, εξυπηρέτούσε επιβάτες με προορισμό την Αθήνα και τους ενδιάμεσους σταθμούς. Οι γερμανοί για την εξυπηρέτηση του κοινού ή πρόσθεταν ένα-δύο εμπορικά βαγόνια στους στρατιωτικούς συρμούς, ή επέτρεπαν τη διακίνηση αυτοτελών συρμών τρεις φορές την εβδομάδα. Πάντως, έστω και με αυτές τις εξυπηρετήσεις η συγκοινωνία βρισκόταν σε κακό χάλι.

Όταν έσπασε το Αλβανικό μέτωπο, τα ιταλικά στρατεύματα άρχισαν να κατεβαίνουν ο' ολόκληρη την Ελλάδα και να την καταλαμβάνουν, φρουρώντας επικαίρες θέσεις, στήνοντας καταυλισμούς μέσα στα χωριά, παράλληλα με τους γερμανούς. Μία σημαντική μονάδα είχε καταυλισθεί στη Γραβιά, για τη φρούρηση των επικαίρων σημείων. Οι ιταλικές φρουρές είχαν εγκατασταθεί στη γέφυρα της Παπαδιάς, στη γέφυρα του Γοργοπόταμου, αλλά και γύρω στα υψώματα

στον Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου. Δεδομένου ότι είχαν αρχίσει οι επιχειρήσεις της Κρήτης και της Μέσης Ανατολής, οι ιταλικές μονάδες αντικαθιστούσαν στις φρουρές τους γερμανούς, οι οποίοι είχαν την ανάγκη και του τελευταίου ακόμη στρατιώτη. Βέβαια, οι έλεγχοι, οι νυχτερινές περιπολίες και οι περιορισμοί είχαν ήδη αρχίσει να γίνονται αφορητοί και να επικρατεί παντού ο φόβος και η αβεβαιότητα για την άλλη μέρα.

Υπήρχαν και διερχόμενες γερμανικές μονάδες με αυτοκίνητα με κατεύθυνση την Αθήνα. Μια τέτοια, όπως αναφέρθηκε παραπάνω, στρατοπέδευσε προσωρινά στα «Λιβαδάρια» και μετά την υποχώρηση των εγγλέζων ξεκίνησε το πλιάτσικο στα χωριά, γιατί της έλειπε η τροφοδοσία. Πού και πού οι ιταλικές περιπολίες ανέβαιναν και ως το χωριό. Οι Καστελλιώτες τους περιπολούνταν εγκάρδια.

Αγώνας για επιβίωση στην Κατοχή (Χωριό και Αθήνα)

Όταν κηρύχθηκε ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος τα σχολεία διέκοψαν, γιατί οι περισσότεροι από τους καθηγητές στρατεύτηκαν και εμείς η νεολαία, ενώ στην αρχή δεν είχαμε πώς να περνάμε το χρόνο μας, στη συνέχεια, αναγκαστήκαμε να εργαστούμε για λόγους επιβίωσης.

Προς το τέλος του 1941 τα πράγματα από την πλευρά της διατροφής είχαν αρχίσει να σφίγγουν και στις πόλεις μπήκαν δεκάδες τροφίμων και άρχισαν θάνατοι από πείνα. Επειδή η ζωή στην Αθήνα ήταν πολύ δύσκολη, φύγαμε για το χωριό αλλά και εκεί τα πράγματα στη συνέχεια δυσκόλεψαν πάρα πολύ.

Στη διάρκεια της Κατοχής και ενώ συνεχίζονταν ο πόλεμος, η γερμανική αεροπορική βιομηχανία, για τα Μεσερμπίθ και Στούκας είχε μεγάλη ανάγκη αλουμινίου. Γι' αυτό οι «Βωξιτόλιθοι Παρνασσού» στα χωριά Τοπόλια, Καστέλλια και Κάνιανη δούλευαν νύχτα-μέρα με ελληνικό εργατικό προσωπικό που πληρωνόταν και σε κατοικίες δραχμές, αλλά και σε τρόφιμα (κατεψυγμένο κρέας, όσπρια, λάδια κλπ). Έτσι, όλα τα γύρω χωριά έβρισκαν συμφέρουσα λύση, το να ερ-

γάζονται στα μεταλλεία των βωξιτών. Υπολογίζεται ότι περισσότεροι από τρεις χιλιάδες εργάτες, απασχολήθηκαν και μέσα στις γαλιρίες και επιφανειακά. Για το σκοπό αυτό οι γερμανοί στην Τοπόλια αλλά και στην Κάνιανη είχαν εγκαταστήσει πλήρη εξοπλισμό για την εξόρυξη του βωξίτη: συνεργεία σιδηρουργείων για την κατασκευή και το βάψιμο των αερογεφυρών (μακάπια), μεγάλα compresseur για τη διοχέτευση πεπιεσμένου αέρα στα λατομεία και τις στοές για να δουλεύουν οι αερογέφυρες, σιδηρόδρομους (decovilsilo) με τους οποίους μεταφέρονταν οι βωξιτόλιθοι σε μια μεγάλη αποθήκη και από εκεί φορτώνονταν στα αυτοκίνητα και μέσω Ιτέας έφταναν στα γερμανικά λιμάνια.

Επειδή οι καιροί ήταν δύσκολοι και τα υπάρχοντα λιγοστά, λόγω γερμανομάθειας πήγα και ζήτησα δουλειά στον επικεφαλής γερμανό γεωλόγο της Κάνιανης τον Van Doinein. Με καθοδέχθηκε και μου καθόρισε και παχυλό μισθό και πληθώρα τροφίμων. Με χρησιμοποιούσε ως σημειωτή, δηλαδή να σημειώνω σε κάθε εργοτάξιο τους παρόντες εργάτες και να παραδίδω τους καταλόγους στον προϊστάμενο προσωπικού μηχανολόγο Ντούτσα. Σε λίγο καιρό όμως μπήκαν αντάρτες στα μεταλλεία, πιάσαν τον γερμανό φύλακα αιχμάλωτο και τον έστειλαν στην Κολοκυθιά στο αρχηγείο. Τίναξαν όλες τις εγκαταστάσεις στον αέρα και στη συνέχεια οργάνωσε το πλιάτσικο από τους ντόπιους. Και εγώ έχασα τη δουλειά μου και τα χρήματα και τα φαγώσιμα.

Μετά τα μεταλλεία άρχισε πάλι η γνωστή διαδικασία. Το εμπόρευσμά μου για ανταλλάγες είχε καθιερωθεί κυρίως ο χαβανισμένος καπνός. Άρχισα να συχνάζω στο Σιδηροδρομικό Σταθμό του Μπράθου και να κάνω ανταλλαγές με κονσέρβες, με κουραμάνες, με είδη ιματισμού κλπ. Ήταν και άλλοι χωριανοί και άλλοι από τα γύρω χωριά που έκαναν την ίδια δουλειά. Εγώ βεβαίως υπερέιχα λόγω γερμανομάθειας. Με αυτές τις ανταλλαγές γέμισε το σπίτι. Από τα είδη που κουβαλούσα, η γιαγιά μου τα αντάλλαξε με ψωμί, με τυρί,

(Συνέχεια στη σελίδα 5)

ΧΡΗΜΑΤΑ ΜΑΣ ΑΠΕΣΤΕΙΛΑΝ

	ΕΥΡΩ
Παναγιώτης Σίμος	50
Γιαννάκης Βασίλης	50
Αθανάσιος Κοντολάτης (ΗΠΑ)	20
Λουκάς Δούκας	20
Μπάμπης Τσάκαλος	200
Αγγελική Καραποστολάκη	20
Μαίρη Πλανητερού	50
Γιώτα Μοσκοχιού	50
Ελένη Κωσταρά	50
Γιώτα Κάτσι - Κοθύρη	50
Νίκος Λέζας	50
Νίκος Δημ. Σκουρτιάς	100
Τάσος Τάκκας	100

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΜΝΗΜΗ ΘΑΝΟΝΤΩΝ

• Στη μνήμη του πατέρα τους ιατρού Ιωάννη Διέννη	
- Πέννη Διέννη - Λατουσάκη	40
- Κωνσταντίνα Διέννη	30
• Στη μνήμη Νίκου Καραγεώργου	
- Βάνα Παπανικολάου - Δρακοπούλου	50
- Ζανίν Παπανικολάου - Κακάτσιου	50
• Στη μνήμη της Ευσταθίας Μακρή - Αθανασοπούλου	
- Παναγιώτης Κ. Μακρής	100
- Χαρά Αθανασοπούλου	50
- Δρόσω Μακρή - Τσελέντη	50

BIBLIA / ΑΡΧΕΙΟ ΖΕΪΝΗ

29) Περικλής Γ. Στοφόρος 30) Ευαγγελία Γ. Πέτρου.

Από την ιστορία του χωριού μας

(Συνέχεια από τη σελίδα 4)

με όσπρια κλπ. Έτσι, πορευόμαστε για τα καλά. Μία-δύο φορές οι ανταλλαγές ξεπέρασαν κάθε προσδοκία.

Οι ανταλλαγές γίνονταν με τους γερμανούς στρατιώτες που κατευθύνονταν σιδηροδρομικώς για τη Μ. Ανατολή για τη στρατιά Romel, Ο καπνός ανταλλάσσόταν με είκοσι τέσσερα λιβά στρώματα, τριάντα περίπου σακιά λευκά ζάχαρης που έγιναν πουκάμισα ανδρών και γυναικών και ντυθήκαμε όλοι. Την τρίτη φορά πήρα ένα φορτίο αναπτήρες και δύο δέματα των δώδεκα δωδεκάδων γαλλικό τσιγαρόχαρτο. Άλλες δύο φορές πήρα εκατό περίπου δεσμίδες τραπουλόχαρτα και την άλλη εκατό κομμάτια σαπούνι πολυτελείας γαλλικής προέλευσης.

Η γερμανομάθειά μου με έβηλασε κιόλας. Ήθελαν να με χρησιμοποιούν ως διερμηνέα δύο ελληνικών κρατούμενων που σχετιζόνταν με ασύρματο που ανακάλυψαν, με τον οποίο έδιναν σήματα στο αρχηγείο της Μ. Ανατολής. Σχημάτισαν τη δικογραφία και με έβαλαν να υπογράψω. Έτσι, αναγκάστηκα να κατέβω στην Αθήνα, χωρίς να γίνω αντιληπτός, και, βέβαια έπρεπε να ταξιδέψω με άλλο μέσο και όχι με τρένο.

Η ζωή των νέων και των φοιτητών στο χωριό

Στο χωριό στην κατοχή είχαν μαζευτεί όλοι: φοιτητές, μαθητές και άλλοι Καστελλιώτες εγκατεστημένοι στις πόλεις, που τις εγκατέλειψαν και ήρθαν στο χωριό, για μεγαλύτερη ασφάλεια αλλιά και προπάντων για τον πορισμό τροφίμων και διατροφής με την καθημερινότητα της γης, γιατί στις πόλεις και ιδιαίτερα στην Αθήνα σιγά-σιγά είχαν αρχίσει να παρουσιάζονται μεγάλες ελλείψεις. Οι ενισχύσεις που παρείχαν διάφορες οργανώσεις και ο Ερυθρός Σταυρός, δε μπορούσαν να επαρκέσουν για να τραφεί όλος ο πληθυσμός της χώρας. Η συγκέντρωση αυτή της νεολαϊκής στο χωριό έδωσε μια άλλη ζωή. Κάθε βράδυ γινόταν γλέντι από σπίτι σε σπίτι με συνοδεία οργάνων από τους αδελοφούς Πέτρο, Γιώργο, Δήμο και την αδελφή τους τη Βαγγελή. Τα μέσα βέβαια δεν ήταν πλούσια, αλλά το κέφι το δικό μας και η διάθεση τα έκαναν πλούσια.

Για να μην πηγαίνει ο χρόνος χαμένος, αφού τα σχολεία ήταν κλειστά, τα μεν παιδιά του δημοτικού τα ανέλαβαν οι δάσκαλοι του χωριού, που είχαν ήδη αναγκαστικά επιστρέψει σ' αυτό, για τα παιδιά δε του γυμνασίου συγκροτήθηκε καθημερινό φροντιστήριο με κανονικό ωράριο, στο οποίο μαθηματικά παρέδιδαν ο Αλέκος Αποστολόπουλος και ο Πολύκαρπος Κυριαζής, καθηγητές των μαθηματικών και αρχαία ελληνικά ο Πάνος Τσακρής, καθηγητής φιλοσοφίας, νέα ελληνικά και γραμματική εγώ φοιτητής τότε της νομικής. Το φροντιστήριο αυτό ήταν σωτήριο, γιατί δεν έλειψε η μάθηση, και αργότερα, μετά τα χρόνια της Κατοχής, οι Καστελλιώτες μαθητές παρουσιάστηκαν πανέτοιμοι με γνώσεις και σημαντική κατάρτιση και συνέχισαν με επιτυχία τις παραπέρα

σπουδές τους.

Τότε, συγκροτήθηκε από όλους μαζί και ο Σύλλογος 2888 με πρώτο αριθμό το 2, τον αριθμό της φιλίας των πυθαγορείων και τα τρία οκτάγρια, που σήμαιναν κατάτμηση του 24ωρου στα τρία, δηλαδή: 8 ώρες δουλειά, 8 ώρες ύπνου και 8 ώρες διασκέδαση. Οι συγκεντρώσεις του 2888 γίνονταν στο προαύλιο της εκκλησίας και στη συνέχεια σε κάποιο από τα σπίτια στην πόλη το γλέντι, επαληθεύοντας το 8 ώρες διασκέδαση. Ο αριθμός των μελών του Συλλόγου που μετείχαν όλοι-όλη η νεολαϊκή ξεπερνούσε τα 100 άτομα.

Κάποιοι από μας σε μία επίσκεψή μας στο Δαδί για να συναντήσουμε ορισμένους συμφοιτητές μας, πληροφορηθήκαμε ότι το Δαδί (Αμφίκλεια) έχει πολύ γερή νεολεϊστική κομμουνιστική οργάνωση. Ήδη διένειμαν μικρά έντυπα του «Ριζοσπάστη». Τότε αποφασίσαμε ότι κάτι τέτοιο έπρεπε να κάνουμε και εμείς στο χωριό μέσα από τον 2888, γιατί προετοιμάζονται μεγάλα πράγματα στη χώρα. Σε πρώτη φάση δεν καταφέραμε να αποσπάσουμε λεπτομέρειες για το εγχείρημα.

Μία ημέρα όμως ο Καστελλιώτης φοιτητής της Γυμναστικής Ακαδημίας ο Νίκος Διέννης (ο κατόπιν Παπούας στο αντάρτικο) μάς μίλησε ανοιχτά λέγοντας ότι πρέπει να οργανωθούμε κάτω από τις γραμμές του ΚΚΕ, γιατί ήταν το μόνο κόμμα που είχε ζήσει την παρανομία και θα μπορούσε να οργανώσει αντίσταση κατά των εχθρών της Κατοχής. Μας είπε ακόμη ότι η στρατολογία, ιδιαίτερα στους νέους, θα είναι πολύ πηλατιά και θα περιλάβει μέσα όλο τον κόσμο. Δε χρειάζεται δηλαδή να είναι κάποιος κομμουνιστής, αφού προετοιμάζεται πηλατιά συμμετοχή όλων των Ελλήνων. Μας είπε ακόμη ότι θα πρέπει να στρατολογήσουμε όλους τους νέους του χωριού μας και να τους κάνουμε τριάδες κατά το σύστημα της παράνομης δράσης του ΚΚΕ. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο, αφού μας έπεισε, γύρω στο φθινόπωρο του 1941, όλο το 2888 είχε ενταχθεί στην αντιστασιακή γραμμή γνωρίζοντας ότι προετοιμάζομαστε για δράση κατά των κατακτητών και μάλιστα ένοπλη.

Σταδιακά και προς το τέλος του 1941, όπως αναφέρθηκε, τα πράγματα από πλευράς διατροφής είχαν αρχίσει να γίνονται πολύ δύσκολα. Στις πόλεις μπήκαν δεκάδες τροφίμων και άρχισαν οι θάνατοι από πείνα. Ακόμη και στο χωριό ο αγώνας για την επιβίωση μας ήταν διαρκής και τις περισσότερες φορές δεν είχε και αποτέλεσμα.

Η Μαύρη Αγορά

Τόσο το όνομα «Μαύρη Αγορά», όσο και ο μηχανισμός της ήταν καθαρά ελληνική επινόηση και καθιερώθηκε πανευρωπαϊκά, αλλά μεταγενέστερα και παγκόσμια. Ο μαυραγορίτης της εποχής αυτής, ήταν κάτι το σημαδιακό που φώναζε από μακριά. Με γεμάτους σακκούς και βαλίτσες με διάφορες προμήθειες ανέβαιναν στα χωριά, όπου έκαναν αιματηρές κυριολεκτικά ανταλλαγές. Για παράδειγμα, ένα ζευγάρι σκουλαρίκια κορτσιόστικα ψεύ-

τικά ανταλλάσσόταν με είκοσι οκάδες σιτάρι. Άλλο στοιχείο ήταν οι μαυραγορίτες της Αθήνας. Υπήρχαν τα πάντα αρκεί να πληρώνες με ναπολεόνια ή χρυσές λίρες. Ήθελες, ας πούμε, ένα μπουκάκι ούισκι, τη στιγμή που γύρω σου πέθαινε ο κόσμος από την πείνα, στη μαύρη αγορά υπήρχε με δύο χρυσές λίρες. Ο σταθμάρχης του Μπράβου Κόκκοτας άρμεγε κανονικά τους μαυραγορίτες και από το σταθμό προσαρτούσε - αποσπούσε ένα-δύο φορτηγά βαγόνια από αυτά «άνδρες 44 ίπποι 8» και έπαιρνε από τους μαυραγορίτες χρυσές λίρες. Πολλοί από αυτούς με τα συμπράγκαθα που διέθεταν, στάρια, τρόφιμα κλπ. ταξίδευαν πάνω από τα βαγόνια στις σκεπές τους. Ήταν ένα θέαμα πρωτόφαντο και αξέχαστο, άσχετο αν τους θέρριζε ο αέρας εκεί πάνω.

Άλλοι μαυραγορίτες κατέβαζαν από τη Μακεδονία κοπάδια ζώα. Την ημέρα τα στάθιζαν σε κρυψώνες μέσα σε δασώδεις περιοχές και τη νύχτα τα περπατούσαν με προορισμό για την Αθήνα. Τέτοια κοπάδια με πολλή ζώα είχαν κατασχεθεί αρκετές φορές. Τα χωριά μας τα είχαν κατακλύσει στρατιές από μαυραγορίτες που έφερναν διάφορες προμήθειες: από δίσκους γραμμοφώνου μέχρι εσώρουχα και τα αντίλησαν με τρόφιμα, στάρια, κριθάρια, αλεύρια, τυριά, καλαμπόκι κλπ.

Στην Αθήνα πάλι, εκεί στην πλατεία Βάθη υπήρχαν μαυραγορίτικα γκαζοζέν, τα οποία έκαναν διαδρομές προς όλες τις κατευθύνσεις της Ηπειρωτικής Ελλάδας. Οι πελάτες τους μαυραγορίτες με εμπορεύματα κάθε λογής ανέβαιναν στις επαρχίες με τα αυτοκίνητα αυτά και αντίλησσαν τις προμήθειες τους κυρίως με τρόφιμα, τα οποία έφερναν και πουλούσαν στην Αθήνα. Και αφού αγόραζαν στην Αθήνα σάκκους με εμπορεύματα που είχε ανάγκη η επαρχία, πήγαιναν ταξίδια πάλι στην επαρχία και επαναλάμβαναν τα ίδια. Ήταν το συστηματικό μαυραγορίτικο εμπόριο.

Το ΕΑΜ

και οι αντιστασιακές οργανώσεις. Οι δυσκολίες

Είναι αλήθεια ότι το ΕΑΜ είχε κυριαρχήσει σε όλη τη χώρα. Πίσω από τις γραμμές του ήταν συσπειρωμένη όλη η Ελλάδα. Αγρότες, εργάτες και κάθε λογής Έλληνας, γιατί στην πραγματικότητα το ΕΑΜ ήταν η μόνη φωνή της αντίστασης κατά του κατακτητή και όχι μόνο, αλλά και διότι για πρώτη φορά γινόταν η ελεύθερη αναψηλάφηση αξιών, θεσμών και πολιτικής και κοινωνικής ελευθερίας. Την ίδια στιγμή που οργανωνόταν το ΕΑΜ και κυριαρχούσε στη χώρα, οι ενταγμένοι της πατρίδας αξιωματικοί κοίταζαν στην πλειοψηφία τους, πώς θα τρυπώσουν σε κάποια θέση διανομής τροφίμων, για να περάσουν τις κρίσιμες ημέρες. Η πλειοψηφία των αξιωματικών και συντηρητικών πολιτών κατηγόρησε το ΕΑΜ για κομμουνισμό και διακήρυξε ότι κατεργάζεται την ανατροπή των πάντων. Μπορεί μεν οι προθέσεις αυτών που το ξεκίνησαν να ήταν αυτές, αλλά ο κόσμος που το πηλασίωσε, γιατί δεν είχε που αλλού να πάει για να πολεμήσει για τη

βελτιωτική του, πήγαινε με τελείως διαφορετικές προθέσεις και βλέψεις. Πήγαινε ως πατριώτης, όπως το απέδειξε μέχρι την τελειωτική στιγμή.

Οι μικρές οργανώσεις του ΕΑΜ στα χωριά, έκαναν το παν για να υπηρετήσουν την ένοπλη λαϊκή εξέγερση. Από το μηδέν στα καλά καθούμενα οργανώθηκαν όλες οι δραστηριότητες για να υπάρξει κοινωνική λειτουργία και προκοπή. Οργανώθηκαν τα σχολεία, τα δικαστήρια, η μέριμνα για τον αντάρτη, η μέριμνα για τη διατροφή των συγχωριανών, για την καθημερινότητα, για την τηλεπικοινωνία, για το εμπόρεο μέρος των πληροφοριών, για την ενίσχυση των ενόπλων μαχητών. Οργανώθηκαν σύλλογοι, επιμελητείες, συνεταιρισμοί και ό,τι μπορεί να φανταστεί κανείς άλλο, μέσα σε μια συγκροτημένη ελευθερία όλων για όλα. Για πρώτη φορά συνέβαινε και τούτο: Όλοι για τον έναν και ο ένας για όλους.

Στις συγκεντρώσεις ο καθένας έπαιρνε το λόγο ελεύθερα να εκφράσει τις απόψεις του, χωρίς να τον πιέζει κανείς και χωρίς να φοβάται κανένα. Οι αποφάσεις λαμβάνονταν με δημοκρατική πλειοψηφία. Τώρα που είχαν όλα καταλυθεί και που δεν υπήρχε κεντρική εξουσία, η ευκαιρία για μια κοινωνική αυτοδιοίκηση ήταν μοναδική.

Στο χωριό μας τα Καστελλιώλια αναπτύχθηκαν, όπως και στα άλλα χωριά, όλων αυτών των ειδών οι δοκιμασμένες λειτουργίες αυτοδύναμα και χωρίς να περιμένει κανείς καμιά βοήθεια από πουθενά. Καταρχήν εκλέχθηκε Κοινοτικό Συμβούλιο με ελεύθερη ψήφο όλων των χωριανών. Στην αρχή υπήρξαν διχογνωμίες και αντιδράσεις, όπως ήταν φυσικό, αλλά στη συνέχεια βλέποντας τα άξια αποτελέσματα, ο καθένας προσαρμοζόταν ή αν από αντίδραση δεν ήθελε να το παραδεχθεί, περιοριζόταν από μόνος του σε μια απομόνωση χωρίς οι άλλοι να τον μέμφονται ή να τον κατηγορούν για τη στάση του αυτή. Στη συνέχεια στο χωριό λειτούργησε απόλυτα μεν η ιατρική περίθαλψη και σχετικά η φαρμακευτική, λόγω της ανεπάρκειας των φαρμάκων, που τα περισσότερα με διάφορα ανταλλάγματα τα προμηθεύονταν κυρίως από τους Ιταλούς και λιγότερο από τους γερμανούς. Λειτουργήσε, όπως αναφέρθηκε ήδη, το δημοτικό σχολείο με πλούσιο προσωπικό, αλλά και για τα παιδιά του γυμνασίου άρχισε η παράδοση φροντιστηριακών μαθημάτων εφόδης της ύλης. Ιδρύθηκε λαϊκό δικαστήριο που λειτούργησε με λαϊκούς δικαστές άψογα. Η οργάνωση του ΕΑΜ του χωριού είχε και τη μέριμνα της υποδοχής του ένοπλου λαϊκού στρατού, της τροφοδοσίας του και της ασφάλειάς του. Για τη φρούρηση του χωριού δημιουργήθηκαν ομάδες που οπλήστηκαν με τον υπάρχοντα ντόπιο λαϊκό οπλισμό. Όλοι, γυναίκες,

άνδρες και παιδιά ήταν έτοιμοι να αντιδράσουν με κάθε μέσο στην οποιασδήποτε μορφής επιδρομή κατά του χωριού. Για την κατατόπιση του αρχηγείου που ήταν στην Κολλοκυθιά Φθιώτιδας, οργανώθηκε η κοινοτική τηλεφωνία σε ενιαίο δίκτυο σε όλα τα χωριά, με αριθμό και τηλεφωνικό σήμα, για να μη δημιουργείται σύγχυση. Οι οργανώσεις των χωριών είχαν και τον έλεγχο των διερχόμενων αυτοκινήτων της (μαύρης αγοράς).

Το αντάρτικο εν τω μεταξύ είχε φουντώσει για τα καλά. Οι οργανώσεις όλων των χωριών ήταν άριστα οργανωμένες από κάθε πλευρά. Στην οργάνωση των Καστελλίων προτού βγει αντάρτης, επικεφαλής ήταν ο Νίκος Διέννης (Παπούας). Μετά από αυτόν την οργάνωση ανέλαβε ο Γιώργιος Κρεμμύδας.

Στην οργάνωση του χωριού συμμετείχαν ο Σπύρος Στοφόρος, ο Πανουργιάς Παπαϊωάννου, ο Μήτσος Σταθόπουλος, ο Δημήτρης Χαλατσάς, ο Παναγιώτης Κόλλιας, ο Παναγιώτης Κοτσιμπος και πολλοί άλλοι, σχεδόν όλη η νεολαϊκή του χωριού. Είχε οργανωθεί πολύ καλά το δίκτυο πληροφοριών διακίνησης γερμανικών στρατευμάτων προς τη Μέση Ανατολή, μαζί και το πολεμικό υλικό που περνούσαν.

Στο χωριό μας εκείνο το χρόνο της οργάνωσης του ΕΑΜ είχαν συμβεί δύο σοβαρά επεισόδια. Το ένα ήταν, όταν μια διμοιρία γερμανών από τη γέφυρα της Παπαδιάς, ήρθε στο χωριό και ζήτησε να επιστρατεύσει εργάτες για την επισκευή της γέφυρας και ο επικεφαλής αναζητούσε επίμονα τον πρόεδρο της Κοινότητας για να έρθε σε επαφή μαζί του για το θέμα. Παρά τις αρχικές δυσκολίες που υπήρξαν για τη συγκέντρωση των εργατών του επεισόδιο αυτό είχε αίσιο τέλος.

Το άλλο επεισόδιο ήταν η ανώμαλη προεγείωση ενός γερμανικού διπλάνου μέσα στα χωράφια κάτω από τον Αϊ Θανάση Λυκούραχης λόγω βλάβης. Το πλήρωμα δύο γερμανοί πιλότοι, ο ένας έμπειρος και ο άλλος μαθητευόμενος, κατέβηκαν από το αεροπλάνο σώοι και κατευθύνθηκαν στα καφενεία του χωριού ζητώντας τηλέφωνο. Ο καφετζής με κάθεεε επειγόντως για κάνω το διερμηνέα. Τους πληροφορήσα ότι δεν υπάρχει τηλέφωνο γιατί το έχουν κόψει οι αντάρτες, και στη συνέχεια με ρώτησαν, που υπάρχει κοντινή γερμανική μονάδα. Τους πήρα και τους πήγα στο Σιδηροδρομικό Σταθμό Μπράβου. Εκεί οργανώθηκε φρουρά από τέσσερις γερμανούς στρατιώτες, οι οποίοι αποτέλεσαν τη φρουρά του αεροπλάνου όλη τη νύχτα. Οι αεροπόροι παρέμειναν στο γερμανικό καταυλισμό και την άλλη μέρα σιδηροδρομικώς ήρθε ένας μηχανικός της αεροπορίας και οι δύο αεροπόροι μαζί επισκεύασαν το αεροπλάνο σε διάστημα δύο ημερών.

(Συνεχίζεται)

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
GR 50 0172 0540 0050 5410 5407 280
Γράψτε το όνομά σας και την αιτιολογία
«Καστελλιώτικα Νέα»/Kastelliotika Nea

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Μία αξιόλογη πρόταση

Κύριε Διευθυντά,
Με αφορμή την πρόταση του προέδρου του Προοδευτικού Συλλόγου ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ Κώστα Στοφόρου για συνεργασία των Συλλόγων του χωριού και των άλλων φορέων (Τοπική Κοινότητα, Εκκλησία κ.λπ.) για το καλό του χωριού, δηλώνω, ότι η πρόταση αυτή με βρίσκει απολύτως σύμφωνο. Αρκεί οι Σύλλογοι και οι Φορείς να την αποδεχτούν και να θελήσουν να την υλοποιήσουν.

Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σχετική αδράνεια (πιθανόν αδιαφορία) και αυτό το διαπιστώνει εύκολα κανείς, όταν παρίσταται σε Γενικές Συνελεύσεις με μικρή συμμετοχή, όπως για παράδειγμα, συνέβη στις τελευταίες αρχαιρεσίες του Συλλόγου των Αθηνών. Ίσως να έφταιγε και ο κορωνοϊός, αφού ο Σύλλογος έμεινε για μια διετία περίπου αδρανής λόγω των επικρατούσων συνθηκών. Αν αυτό συνεχιστεί ίσως μελλοντικά να μην υπάρχει Σύλλογος, ύστερα από 72 χρόνια λειτουργίας, με αποκορύφωμα, λόγω της έλλειψης ενεργών μελών να σταματήσει να υπάρχει ως Σύλλογος. Πιθανόν, αν συνεχίσει η ίδια κατάσταση να συμβεί το ίδιο και στους άλλους Συλλόγους.

Όταν δεν θα υπάρχει ο Σύλλογος των Αθηνών (και των απανταχού Καστελλιωτών) δεν θα υπάρχουν Καστελλιωτικά Νέα, Πανελλήνιοι Διαγωνισμοί Διηγήματος «ΞΕΦΛΟΥΔΑ», βραβεύσεις Νέων, άλλες δραστηριότητες, κοινωνικές, πολιτιστικές, αθλητικές, παρουσιάσεις βιβλίων, ομιλίες, προβολές κ.λπ.

Αν συμβεί αυτό θα είναι ντροπή για όλους μας, να επιτρέψουμε χωρίς να κάνουμε τίποτε και να διαγραφεί μια ιστορία του χωριού μας (και

μάλιστα στη σημερινή εποχή μας), που ενώ μέχρι σήμερα αποτελούσαμε το πρότυπο για την περιοχή, σήμερα κινδυνεύουμε να γίνουμε ουραγοί και να τρέχουμε πίσω από άλλους Συλλόγους - πολιτιστικούς κ.λπ. - των όμορων, με το δικό μας χωριό, που βρίσκονται πιο μπροστά από μας. Προσπαθούμε δηλαδή σήμερα άθελά μας να ξεχάσουμε την ιστορία μας. Στην περίπτωση που οι Σύλλογοι δεν μπορούν να σταθούν στα πόδια τους ή να είναι Σύλλογοι στα χαρτιά και μόνο, θα πρέπει ύστερα από συνεννόηση και συνεργασία όλων των φορέων να ιδρυθεί μόνο ένας Σύλλογος Καστελλιωτών με έδρα τα Καστέλλια και την Αθήνα με αντιπροσωπευτικό και ευρύτερο Δ.Σ., με περισσότερες αρμοδιότητες και δραστηριότητες σε όλα τα επίπεδα, (με τμήματα και τομείς δράσεων), όπως θα προβλέπει ένα σύγχρονο και ευελικό στη διοίκησή του καταστατικό που θα συμφωνηθεί. Εξυπακούεται ότι αν όλα αυτά συμβούν ο Σύλλογος αυτός θα έχει ως έργο και την πλήρη συμπάρταση και συνεργασία με την Τοπική Κοινότητα.

Εύχομαι με αυτά που γράφω να μην δυσανεχτώ κάποιους. Δηλώνω ότι πρόθεσή μου δεν είναι να δυσανεχτώ κάποιους, αλλά προσπαθώ να δημιουργήσω μια αφορμή για ευαισθησίες και συλλογισμούς για ανάπτυξη, συμμετοχή και πρόοδο όλων των φορέων της Τοπικής και όχι μόνο κοινότητας. Οι Καστελλιώτες ήταν, είναι και θα είναι πάντα άνθρωποι των γραμμάτων, της τέχνης, της επιστήμης και πάντα θα διαπρέπουν σε όλα τα επίπεδα.

Όλοι μαζί ενωμένοι μπορούμε. Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.
Παναγιώτης Π. Μερμήρης

* * *

Ελληνοτουρκικά

Κύριε Διευθυντά
Το είπε ο κ. Ακάρ; Από τότε που η χώρα αυτή (η Ελλάδα) αποσπάστηκε από την Αυτοκρατορία, μεγαλώνει εις βάρος της Τουρκίας. Είναι δυνατόν ο υπουργός Άμυνας της γείτονος χώρας να μην γνωρίζει Ιστορία; Γνωρίζει, αλλά γνωρίζει αλλά τούρκα. Έχει δίκιο να λέει ότι βάσει της Συνθήκης της Λωζάνης, τα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου θα πρέπει να είναι αποστρατικωποιημένα, αλλά φαίνεται να -ηθελήμενα φυσικά - αγνοεί ότι *salus populi supreme lex esto*, αφού η απέναντι στρατιά του Αιγαίου παραδοκεί πότε θα την ξαναπατίσουμε Έλληνες και Κύ-

πριοι, για να εξαπολύσει ένα νέο Αιπίδα, ελευθερωτή.
Το είπε ο Σημίτης όντας Πρωθυπουργός: «Οι Τούρκοι είναι Ευρωπαίοι». Ρώτησε τους Τούρκους αν θέλουν να είναι Ευρωπαίοι «άπιστοι» και αν θέλουν, μπορούν; Ο Τσίπρας, πάλι, αναρωτιέται... θυμωσσοφικώς «μα... έχει σύνορα η θάλασσα;» Ο πολιτικός που κυβέρνησε την Ελλάδα και φιλοδοξεί να την ξανακυβερνήσει - θεός φυλάξει - δεν έχει ακουστά για αιγιαλίτιδες ζώνες και χωρικά ύδατα. Τέτοια ακούει ο Ερντογάν και μιλάει για «γαλάζιες πατρίδες».

Ιωάννης Αθ. Μακρής
Καστέλλια Παρνασσίδος

* * *

Προτομή στο χώρο της Ευαγγελίστριας

Μία ωραία ιδέα του Προέδρου της Κοινότητας αφορά στην τοποθέτηση προτομής του Παπα-Χαράλαμπος στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας.

Σκοπός αυτής της πρωτοβουλίας είναι να τιμήσουμε τον άνθρωπο που ακούραστα προσέ-

φερε ακόμα και με προσωπική εργασία στον εξωραϊσμό της εκκλησίας και του κοιμητηρίου του χωριού μας επί σειρά ετών.

Χρειάζεται η συμμετοχή και η βοήθεια όλων μας. Ευχαριστώ.

Λίνα Καραποστολάκη

* * *

ΕΠΙΣΗΜΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΕ ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ (Από το Δ.Σ. του Προοδευτικού Συλλόγου «ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ»)

Αντί άλλης απάντησης, παραθέτουμε περίληψη του τελευταίου πρακτικού συνεδρίασης του Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΛΙΑ, που αφορρουν τόσο τις δραστηριότητες του Συλλόγου, όσο και τη σχέση του Συλλόγου μας με τους άλλους Συλλόγους και την Τοπική Κοινότητα.

Θέμα 1°: Οικονομική κατάσταση του Συλλόγου

Καταρχήν έγινε ενημέρωση για τα χρηματικά διαθέσιμα και την οικονομική κατάσταση του Συλλόγου η οποία παρουσιάζεται σχετικά βελτιωμένη με τις προηγούμενες περιόδους.

Μετά από συζήτηση μεταξύ των μελών αποφασίστηκε η δημιουργία νέου λογαριασμού στην τράπεζα και το θέμα ανέλαβε προς διερεύνηση και υλοποίηση της συγκεκριμένης απόφασης το μέλος του Δ.Σ. και νομικός Βάσω Νικολικάκου. Στη συνέχεια συζητήθηκε και το θέμα της συνέχειας της έδρας του Συλλόγου στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών. Αποφασίστηκε μετά από ανταλλαγή απόψεων των μελών η καταβολή ενοικίου στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών ώστε να διατηρηθεί εκεί η έδρα του Συλλόγου μας.

Θέμα 2°: Συνεργασία με τους Συλλόγους του χωριού

Συζητήθηκε στη συνέχεια η συνεργασία του Συλλόγου μας με τους άλλους Συλλόγους του χωριού - Πολιτιστικός και Σύλλογος Γυναικών - αλλά και με Συλλόγους της ευρύτερης περιοχής, όπως Γραβιάς και Μπράλου. Η συνεργασία θα έχει ως στόχο την κοινή διοργάνωση ενός τετραήμερου στα

Καστέλλια από τους τρεις Συλλόγους κατά την περίοδο των καλοκαιρινών εκδηλώσεων (πανηγύρι κλπ), αλλά και ο συντονισμός με τους Συλλόγους της γύρω περιοχής για αλληλοϋποστήριξη και προσπάθεια να μη συμπιέτουν οι διάφορες εκδηλώσεις. Εξουσιοδοτήθηκε ο πρόεδρος Κώστας Στοφόρος να προχωρήσει σε επαφές και συζητήσεις.

Θέμα 3°: Προγραμματισμός εκδήλωσης αφιερωμένης στον Καστελλιώτη σκηνοθέτη Δημήτρη Μακρή

Αποφασίστηκε η πραγματοποίηση εκδήλωσης, που εκκρεμεί λόγω κορωνοϊού, αφιερωμένη στον Καστελλιώτη σκηνοθέτη Δημήτρη Μακρή στο Πνευματικό Κέντρο Ρουμελιωτών στην Αθήνα, αλλά και στα Καστέλλια. Παράλληλα ο Σύλλογος συζητά πρόταση που του έγινε για τη στήριξη ιστοσελίδας αφιερωμένης στο σημαντικό αυτό δημιουργό.

Θέμα 4°: Ολοκλήρωση της διαδικασίας του Ζ' Διαγωνισμού Διηγήματος «Στέλιος Ξεφλούδας» μέσα στο φθινόπωρο

Συζητήθηκε επίσης και αποφασίστηκε η ολοκλήρωση της διαδικασίας του Ζ' Διαγωνισμού «Στέλιος Ξεφλούδας» μέσα στο φθινόπωρο.

Θέμα 5°: Οι σχέσεις του Συλλόγου με την Τ.Κ. Καστελλίων

Συζητήθηκαν επίσης επί μακρόν και οι Σχέσεις του Συλλόγου με την Τοπική Κοινότητα Καστελλίων.

Παρά τις συνεχείς εκκλήσεις μας ο Πρόεδρος της Τ.Κ. Καστελλίων αρνείται να μας πα-

ράσχει άμεση γραπτή ενημέρωση ή έστω την έκδοση ενός δελτίου τύπου για τα θέματα του χωριού στην εφημερίδα μας προς αποφυγή των όποιων παρεξηγήσεων, επειδή η εφημερίδα εκδίδεται κάθε τρίμηνο και η ύλη της, χωρίς την άμεση, υπεύθυνη και έγκυρη ενημέρωση καθίσταται ανεπίκαιρη με αποτέλεσμα μη ηθελήμενες παραλείψεις ή ανακρίβειες λόγω της παντελούς έλλειψης ενημέρωσης.

Όπως ήταν φυσικό καταδικάστηκαν από όλα τα μέλη του Συλλόγου οι αήθεις προσωπικές επιθέσεις εκ μέρους του Προέδρου της Τ.Κ. Καστελλίων σε μέλη του Δ.Σ. με μεγάλη προσφορά στα Καστέλλια.

Παρόλα αυτά επιμένουμε ως Δ.Σ. στην ανάγκη ενότητας όλων των Καστελλιωτών για την πρόοδο του χωριού μας. Αρνούμεθα το διαχωρισμό ανάμεσα σε συγχωριανούς υπό οποιοδήποτε πρόσχημα.

Θα συνεχίσουμε να ενημερώνουμε με σοβαρότητα, αντικειμενικότητα και νηφαλιότητα, έχοντας πάντοτε ανοιχτές τις στήλες μας στο διάλογο, αρνούμενοι κάθε είδους προσωπικές αντιπαραθέσεις.

Θέμα 6°: Διάφορα θέματα

Μετά από ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μελών αποφασίζεται η χορηγία με 50 ευρώ της ιστοσελίδας «Ζω Φωκίδα». Ύστερα απ' αυτά και επειδή δεν υπάρχει άλλο θέμα προς συζήτηση λήγει η συνεδρίαση και υπογράφεται το πρακτικό.

Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος
Κώστας Στοφόρος
Ο Γενικός Γραμματέας
Δημήτρης Μπάκας

ΦΙΛΙΚΗ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥΣ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΜΑΣ

Προς άρση περαιτέρω παρεξηγήσεων και παρερμηνειών -που προέκυψαν με το τελευταίο άρθρο μας -με το οποίο ασκούσαμε κριτική για τις διάφορες πράξεις και παραλείψεις του Προέδρου της Τ.Κ. - αλλά κυρίως μετά την αήθη και συκοφαντική δυσφήμιση του προσώπου μου και του Προέδρου του Συλλόγου των Αθηνών, βρήκε την ευκαιρία ο Πρόεδρος της Τ.Κ., προκειμένου να αμυνθεί και να δικαιολογήσει την απρεπή και αδικαιολογήτη συμπεριφορά του να στραφεί στους Προέδρους των Συλλόγων για να εκμεταλλευτεί την απλή αναφορά μας στο άρθρο «για έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των Συλλόγων με την Τοπική Κοινότητα» και να τους εμπλέξει ως μη όφειλε στην «υποτιθέμενη» διένεξή μας.

Ασκώντας τους υπερβολική πίεση επιχείρησε να τους αναγκάσει τον μεν Πρόεδρο του Πολιτι-

στικού Συλλόγου ότι θα στραφεί εναντίον του, όπως μου δήλωσε τηλεφωνικά, ο ίδιος ο Πρόεδρος του Συλλόγου για να μου πει «ότι οι σχέσεις μεταξύ τους είναι καλές», τη δε Πρόεδρο του Συλλόγου Γυναικών «ΠΡΟΟΔΟΣ» να προβεί στην ακατανόητη και αχρείαστη αναφορά στο άρθρο μας «ότι ο Σύλλογος Γυναικών η «ΠΡΟΟΔΟΣ» δεν έχει κανένα πρόβλημα συνεργασίας με τον Πρόεδρο του χωριού μας». Της απαντώ: Ούτε εγώ έχω κανένα πρόβλημα συνεργασίας με τον Πρόεδρο του χωριού. Έχω όμως το δικαίωμα και το καθήκον ως υπεύθυνος της εφημερίδας να του ασκώ καλόπιστη κριτική για τις πράξεις και τις παραλείψεις του ως Προέδρου.

Προσωπικά, τα τελευταία χρόνια που έχω την ευθύνη της έκδοσης της εφημερίδας, δεν έχω σταματήσει να ζητώ επίμονα τη συνεργασία μεταξύ των Συλλό-

γων και των άλλων Τοπικών Φορέων (Τ.Κ., Σύλλογοι, Εκκλησία, Βιβλιοθήκη κ.λπ.) και να απευθύνω συνεχώς έκκληση τόσο για τη συνεργασία όσο και για τον εθελοντισμό.

Πού λοιπόν εντοπίζεται η δική μου επιθετική και εμπάθησ στάση όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ των Συλλόγων και των άλλων φορέων; Είμαι ευτυχής που οι Σύλλογοι επιτέλους συνεργάζονται μεταξύ τους, και όπως φανερά ομολογείται από τους Προέδρους των Συλλόγων, συνεργάζονται άριστα με την Τοπική Κοινότητα. Μακάρι η συνεργασία αυτή να επεκταθεί και να έχει αποτέλεσμα και διάρκεια και μεταξύ των υπόλοιπων φορέων.

Ας σταματήσει λοιπόν το παραμύθι «της άδικης αντίδρασης και άσκοπης αντιπαράθεσης» και ας φροντίσει ο καθένας επικεφαλής των Συλλόγων και των Τοπικών Φορέων να εκτελεί σωστά τα θεσμικά του καθήκοντα.

Προς αποφυγή «τέτοιων περιστατικών» θερμή παράκληση προς όλους τη πληροφόρηση και η ενημέρωση προς δημοσίευση για τις δραστηριότητες και τις εκδηλώσεις να μας αποστέλλεται με email ως Δελτίο Τύπου με την ευθύνη των Προέδρων.

Με εκτίμηση
Βαγγέλης Κωτσίκης

Το κοιμητήριο στο Χλωμό

Ο τελευταίος χρόνος βρήκε το μικρό κοιμητήριο του Άη Θανάση στο Χλωμό σε πλήρη εγκατάλειψη και στην προοδευτική του μετατροπή σε σκουπιδότοπο, εκτός από δύο τάφους. Η προσπάθεια συνεννόησης με τον ιερέα δεν απέ-

φερε λύση. Από τη Μητρόπολη ενημερώθηκα ότι η φροντίδα έγκειται στον ιερέα (μία φορά τον μήνα να αντιμετωπίζονται τα απορρίμματα) το μνήμα είναι ευθύνη του ιδιοκτήτη.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Λίνα Καραποστολάκη

(Συνέχεια από τη σελίδα 2)
 χώς και βρίσκεται το βιβλίο μου. Σύγγραμμα Παναγιώτη Ζαχαρία Κοτσιμπού, στις 7 Ιανουαρίου 1984, από τότε τα έχω γραμμένα, από αφηγήσεις παλαιών γερότων, ...κατά παράδοσιν».

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

(έτσι το είχε τιλοφορήσει)

«Όπως γνωρίζουμε από την ιστορία, ο στρατάρχης Οδυσσεύς Ανδρούτσος, στην αρχή υπηρετούσε, ως αξιωματικός, στην αυλή του Αλή Πασά των Ιωαννίνων.

Αφού λοιπόν σαν αρματολός, έβγαίνει για επιχειρήσεις στα βουνά του Σουλίου, κατά της κλεφτουριάς, έπαιζε τον διπλό του ρόλο, έβγαίνει δήθεν για καταδίωξη των κλεφτών. Ταυτόχρονα όμως, οργάνωνε μυστικά, τους κλέφτες του Σουλίου, χωρίς αυτό να πέφτει στην αντίληψη του Αλή Πασά.

Σε ένα χωριό του Σουλίου, ονόματι **Λάκα**, (εννοεί την περιοχή «**Λάκα Σούλι**») ήταν κάποιος ονόματι **Κοτσιμπός**, το όνομα του οποίου έχει ξεχαστεί στο διάβα του πολύ χρόνου. Έχει συγκρατηθεί όμως το όνομα της γυναίκας του, που την έλεγαν Ξαίικω. Η Ξαίικω -κατά την παράδοση-λένε πως ήταν γύφτισσα, μια ομορφότατη σιγγάνα της εποχής εκείνης. Γι' αυτό λένε, πως εμείς οι Κοτσιμπαίοι, έχουμε και γύφτικο αίμα.

Εκεί λοιπόν, στη Λάκα Σουλίου, περιεθάλιπτο ο Ανδρούτσος, καταστρώνοντας τα σχέδιά του και αφήνοντας τις οδηγίες του υπέρ των κλεφτών. Μετά από ένα χρονικό διάστημα, ο Ανδρούτσος αποσκήρτησε οριστικά, από την αυλή του Τουρκαλβανού Αλή.

Έτσι λοιπόν κατέβηκε στη Ρούμελη και έγινε πλέον οπλαρχηγός του τόπου μας. Ετύπτετο όμως από συνείδηση, για το τι θα γινόταν ο Κοτσιμπός στην Λάκα, αφού ήξερε ότι ο Αλή Πασάς, θα μάθαινε πως ενεργούσε ο Ανδρούτσος και ποιος ήταν ο συνεργάτης του.

Ο Κοτσιμπός κινδύνευε, του παρήγγειλε να φύγει αμέσως, με την οικογένειά του, από τη Λάκα και να κατεβεί στη Ρούμελη, να συναντήσει τον Ανδρούτσο. Ο Κοτσιμπός συνάντησε τον Ανδρούτσο.

Ο Ανδρούτσος για να τον προστατέψει από τις διαδόσεις των χωρικών και για να μη φτάσει η είδηση των γεγονότων, στους Τούρκους, του έφτιαξε μια καλύβα, μέσα στο δάσος στη θέση, που ονομάζεται έως σήμερα **Μουντρούμια**.

Για να επιβιώσει ο Κοτσιμπός με την οικογένειά του, ασχολήθηκε με την κτηνοτροφία, φτιάχνοντας πάρα πολλά γίδια και έτσι έστησαν τα μαντριά τους στη θέση Όστρια, Νότιο-Ανατολικά του εξωκκλησιού της Παναγίας, αγνάντια προς τον κάμπο, για δύο λόγους.

Πρώτον, για να παρακολουθεί από ψηλά, τις κινήσεις των Τούρκων, και δεύτερον, διότι δεν υπήρχε άλλος τόπος Κανιανίτικος προς τα κάτω, εκεί ήταν το τέρμα του Κανιανίτικου ορίου. Από εκεί και κάτω ήταν, νότια και ανατολικά τα σύνορα του Καστελλίου και βόρεια του Σκλήθρου.

Στη θέση που είναι το χωριό μας σήμερα, ο τόπος ήταν του Σκλήθρου (και του Καστελλίου). Ο Σκλήθρος συνόρευε με τα Καστέλλια, όσο και παράξενο αν μας φαίνεται σήμερα. Ως προς αυτό, ακόμα και σήμερα, υπάρχουν δύο τουλάχιστον αποδείξεις.

Πρώτη απόδειξη

Κείθε στα περιβόλια, που σήμερα το λέμε βρυσούλα ή μύλο, υπήρχε ένας μύλος. Αυτός ο μύ-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΚΑΝΙΑΝΗΣ (ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ)

λος, παλιά λεγόταν μύλος του Ζυγουρο-Αλέξη. Ο Ζυγουρο-Αλέξης ήταν Σκληθριώτης, μετά ο μύλος πουλήθηκε στον Κανιανίτη ονόματι «Βουργάρα» (Καλέμος ήταν το κανονικό όνομα, το Βουργάρας ήταν το παραποσούκλι του), που τον εκμεταλλεύτηκε έως πολύ-πολύ αργά, μέχρι και τα πρώτα χρόνια του αιώνα μας (εννοεί το 1900 και εντεύθεν). Σήμερα ο μύλος δεν υπάρχει, φαίνονται όμως ίχνη από τα ερείπια του.

Δεύτερη απόδειξη

Τα αμπέλια, που υπάρχουν δεξιά του δρόμου προς το ποτάμι Αποστολιάς, λέγονται ακόμη και σήμερα «Ζυγουρέικα αμπέλια», και είπαμε, ότι οι Ζυγουραίοι ήταν Σκληθριώτες.

Από αυτές λοιπόν τις τοπωνυμίες, βγαίνει το συμπέρασμα, ότι δεν υπάρχουν λόγοι, να αμφιβάλλουμε ότι ο τόπος, που είναι σήμερα η Κάτω Κάνιανη, τότε ήταν τόπος του Σκλήθρου και των Καστελλίων.

Πώς έγινε αυτός ο τόπος Κανιανίτικος;

Όταν οι Τούρκοι έφυγαν από τα μέρη μας (συμπληρώνω εξεδιόχθησαν), ο Κοτσιμπός με τη γυναίκα του Ξαίικω και τα τέσσερα παιδιά του, που είχαν γίνει άντρες πλέον, ειδοποίησαν τους Κανιανίτες, να οπλιστούν όλοι και να συναντηθούν με τους Κοτσιμπαίους. Ίσως άνοιγαν έναν καινούργιο πόλεμο τώρα, όχι όμως με τους Τούρκους, αλλά με του Καστελλιώτες και τους Σκληθριώτες, για να πάρουν και αυτοί κτήματα, κάτω στον κάμπο.

Τότε οι Κανιανίτες δυστρόπησαν, αλλά οι Κοτσιμπαίοι που ήταν πανέξυπνοι, αλλά και πάρα πολύ τολμηροί, ειδοποιούν για δεύτερη φορά τους Κανιανίτες με τα εξής λόγια: «**Η έρχεστε να πολεμήσουμε, όλοι μαζί τους Σκληθριώτες και τους Καστελλιώτες, για να πάρουμε και εμείς έδαφος στον κάμπο ή ερχόμαστε εμείς, πέντε άνδρες (ο πατέρας συν οι τέσσερες γιοι) και η Ξαίικω έξη και πολεμάμε μεταξύ μας**».

Τότε οι Κανιανίτες μπροστά στην επιμονή, τη θρασύτητα και την τόλμη των Κοτσιμπαίων, ήρθαν σε απόγνωση. Αναγκάστηκαν και έκαναν γενική σύναξη, για να πάρουν κάποια απόφαση. Αποφάσισαν να ενταχθούν στους Κοτσιμπαίους και να κερδίσουν έδαφος στον κάμπο.

Ήρθαν σε επαφή με τους Καστελλιώτες, (οι οποίοι, προς τιμήν τους, έδειξαν κατανόηση) οπότε έλυσαν συμβιβαστικώς τις διαφορές τους. Υποχώρησαν κάπως οι Καστελλιώτες και έβαλαν τα σύνορα «**στού παπά τον τοίχο**», όπως το λέμε μέχρι και σήμερα. (Σημείωση γράφοντος: Η θέση αυτή είναι στο σημείο που συναντάται το ποτάμι Αποστολιάς με την ράχη που ξεκινάει απέναντι από την εκκλησία, δηλαδή απ' την «Πουρνάρα», και καταλήγει εκεί που είναι μία «σάρα»... σαν τοίχος, στον οποίο πήγαιναν και τσίμπαγαν χώμα... τρυγόνια και αγριοπερίστερα. Η ευρύτερη περιοχή ονομάζεται «Στάλος»).

Οι Σκληθριώτες αντιτάχτηκαν σκληρά, προπαντός μπροστά στην δύναμη των Κοτσιμπαίων, αλλά και σε όλους τους Κανιανίτες. Υπεχώρησαν βιαίως μέχρι εκεί που υπάρχουν σήμερα τα όριά τους. Έτσι έμειναν οι τοπωνυμίες που προαναφέραμε.

Γι' αυτό στα δύο χωριά Κάνιανη και Σκλήθρο, έχει απομείνει από τότε κάποιο μίσος, μέχρι και σήμερα, πατροπαράδοτο, για τα όρια, ενώ με τους Καστελλιώτες, αφού από τότε συμβιβάστηκαν, τα δύο χωριά ζουν φιλικά μέχρι και σήμερα.

Έτσι λοιπόν χάριν της συνεργασίας των Κανιανιτών με τους Κοτσιμπαίους, η Κάνιανη κατέχει τον τόπο αυτόν, «**από του παπά τον τοίχο**», μέχρι τα όρια Οίτης και Μπράλου.

(Παρατήρηση: Το χωριό Σκλήθρο, παρ' ότι συνορεύουμε, δεν το αναφέρει καθόλου).

«Έτσι άρχισαν και καλλιεργούσαν αμπέλια και χωράφια. Επειδή όμως ήταν ιδιαίτερα δύσκολη, η μεταφορά των εισοδημάτων στην Πάνω Κάνιανη, προπαντός των σιτηρών, λόγω της μακρινής αποστάσεως, έφτιαξαν αλώνια κάτω.

Σιγά-σιγά έφτιαξαν καλύβες, έφτιαξαν μαντριά, εδώ που είναι σήμερα το χωριό. Τις καλύβες τις προλάβαμε και εμείς οι σημερινοί. Σιγά-σιγά, ένας προς ένα, άρχισαν να φτιάχνουν πέτρινα σπίτια, έφτιαξαν σχολείο και εκκλησία, τη «**γεροντίσσια**» εκκλησία την έχουμε ακόμα και σήμερα, αυτή και μόνο,, διατηρημένη σε καλή κατάσταση.

Το σχολείο κατεστράφη, έγινε δεύτερο, κατεστράφη κ' εκείνο, δε γνωρίζω τους λόγους γιατί κατεστράφησαν. Σήμερα υπάρχει το τρίτο, δυστυχώς εγκαταλελειμμένο από μαθητές, λόγω μείωσης του πληθυσμού.

Έτσι λοιπόν, ορισμένοι κάτοικοι της Πάνω Κάνιανης, διαδοχικώς μετανάστευσαν στην Κάτω Κάνιανη. Ήρθαν σχεδόν οι μισοί, ίσως και οι περισσότεροι και έγιναν τα χωριά δύο, το πάνω χωριό και το κάτω χωριό. Μέχρι προ ολίγων ετών, δεν λέγαμε «θα πάμε στην Πάνω Κάνιανη», όπως λέμε σήμερα, αλλά λέγαμε «θα πάμε στο πάνω χωριό». Ομοίως οι άλλοι (Οινοχωρίτες) έλεγαν, «θα πάμε στο κάτω χωριό».

Στην Πάνω Κάνιανη, υπήρχε και υπάρχει ακόμα και σήμερα, εκκλησία Άγιοι Απόστολοι. Από εκείνη την εκκλησία, ονομάστηκε και η δική μας εκκλησία Άγιοι Απόστολοι, δηλαδή χωριό και εκκλησία (Κάτω Κάνιανης) είναι αποσπάσματα του πάνω χωριού».

«**Πώς δόθηκαν το ονόματα**» (εννοεί τα τοπωνύμια), έχουν και αυτά την ιστορία τους.

Το ποτάμι που λέγεται σήμερα Αποστολιάς, ονομάστηκε έτσι, διότι παλαιά (αγνώστου χρονολογίας), στη θέση δίπλα στο γεφύρι, εκεί που διασταυρώνεται ο δρόμος με το ποτάμι (στη δεξιά πλευρά του δρόμου, εκεί που είναι τώρα ένα εικονοστάσι), ήταν ένα χάνι που το είχαν δύο αδέρφια, ο Αποστόλης και ο Λίας (Ηλίας). Έτσι λοιπόν το χάνι ονομάστηκε χάνι των Αποστόλη-Λια = Αποστολιά. Από εκεί πήρε το όνομα «Αποστολιάς» και το ποτάμι, όπως λέγεται μέχρι και σήμερα.

(Συμπληρώνω: Το όνομα «Αποστολιάς» σαν ποταμός, αναφέρεται στην υπ' αριθμόν 6296 συμβολαιογραφική πράξη που έχει σχέση με τη διανομή γης μετά την αγορά της περιοχής της Οίτης από τον τσιφλικά Λεωνίδα Τράκα, εν έτει 1856., δηλαδή 73 χρόνια πριν δοθεί στο χωριό μας η ονομασία Αποστολιάς, σε εφαρμογή του διατάγματος της 9ης» Σεπτεμβρίου 1927).

(Συνέχεια περιγραφής από τον Τάκη του Ζαχαρία Κοτσιμπού) ...οι ονομασίες των χωριών και ορισμένων πόλεων, μετονομάστηκαν. Η Πάνω Κάνιανη πήρε το όνομα «Οινοχώρι», από τα πολλά και καλά κρασιά που παρήγαγε, ενώ η Κάτω Κάνιανη πήρε το όνομα «Αποστολιάς», από την εκκλησία Άγιοι Απόστολοι, αλλά προπαντός από το ποτάμι, που υπάρχει στην «ιστορία», για το χάνι των δύο αδερφιών, που προείπαμε. Έτσι λοιπόν η Κάτω Κάνιανη με το δεύτερο βάπτισμα, πήρε το όνομα «Αποστολιά(ς)».

Η γενεαλογία των Κοτσιμπαίων τώρα

Η γενεαλογία των Κοτσιμπαίων, αναφέρεται με τη σειρά και (μόνο) στους **πρωτοτόκους γιους** κάθε γενεάς. Ονομαστικώς και από την εποχή του γέρου Κοτσιμπού και της Ξαίικως, των ανθρώπων εκείνης της Ηπείρου (από την Λάκα Σουλίου), όπου βρίσκεται και η ρίζα τους.

Μέχρι σήμερα ο γέρο-Κοτσιμπός, γέννησε μεταξύ των άλλων παιδιών, τον «Αναγνώστη». «Αναγνώστη» τον έλεγαν, επειδή έψελνε στην εκκλησία, ενώ το πραγματικό του όνομα, ήταν κάποιο άλλο, που δεν έχει συγκρατηθεί στη γενεαλογία...

Σημείωση - Παρένθεση του γράφοντος.

[Το έτος 1856 ο Αναγνώστης Κοτσιμπός, έτσι αναγράφεται και υπογράφει σε συμβόλαιο που αφορά σε διανομή γης της περιοχής της Οίτης μετά την αγορά από την κληρονόμο σύζυγο Αναστασία του Λεωνίδα Τράκα (μεγαλοτσιφλικά της περιοχής, κατοίκου Κάτω Αγριανής). Δηλαδή το 1856 ο Αναγνώστης ήταν ενήλικος, διαφορετικά δε θα τον έβαζαν μάρτυρα, οπότε -λογικά σκεπτόμενοι- η προηγούμενη γενιά εμφανίστηκε στον τόπο μας

περί το 1830 ή και λίγα χρόνια νωρίτερα. Δηλαδή σε χρόνο άμεσο, αμέσως μετά την εκδίωξη των τούρκων. Αυτή είναι αναμφίβολα και η παλαιότητα της Κάτω Κάνιανης, δηλαδή του σημερινού Αποστολιά. Τέλος παρένθεσης.

...Ο Αναγνώστης γέννησε τον Σπύρο, προπάππου εμένα (του Τάκη) που τα γράφω αυτά.

Ο Σπύρος γέννησε τον Αντώνη, παππού μου.

Ο Αντώνης γέννησε τον Ζαχαρία, πατέρα μου.

Ο Ζαχαρίας γέννησε τον Παναγιώτη, εμένα που τα λέω.

Ο Παναγιώτης, εγώ, γέννησα τον υιόν μου Ζαχαρία και ως εδώ τελειώνει η γενεά μας.

Εύχομαι η γενεά μας να συνεχισθεί, εις τους αιώνες των αιώνων, και η ρίζα μας στην Λάκα, να ποτίζεται από το σόι μας, να μην ξεριζωθεί ποτέ».

«Παρέλειψα να αναφέρω ότι εκείνη την εποχή, ο ένας από τους τέσσερες γιους του Κοτσιμπού, αποχώρησε από τον τόπο μας, παίρνοντας το μερίδιο του, τριακόσια (300) γίδια, πήγε και εγκαταστάθηκε στο Καρπενήσι, κάνοντας καλή προκοπή, διασκορπίζοντας τα σόι των Κοτσιμπαίων εκεί. Γι' αυτό στο Καρπενήσι πρωτεύουσα της Ευρυτανίας, υπάρχουν πολλοί Κοτσιμπαίοι.

Οι Χριστοπουλαίοι και οι Κουδουναίοι, είναι από το σόι των Κοτσιμπαίων, γράφονται και αυτοί Κοτσιμπαίοι, αλλά επειδή το σόι των Κοτσιμπαίων ήταν πολύ μεγάλο, για να μην μπερδεύονται, αναγκάστηκαν και άλλαξαν τα επώνυμά τους, άλλοι σε Κουδούνας και άλλοι σε Χριστόπουλος. Αυτά τα δύο επώνυμα, παλιά γράφονταν Κοτσιμπαίοι.

Έτσι λοιπόν έγινε το χωριό μας, εδώ που είναι σήμερα, χάριν των Κοτσιμπαίων, προ παντός, αλλά και όλων των πάνω χωριανών, δηλαδή των σημερινών Πάνω Κανιανιτών (Οινοχωριτών).

Αλέξανδρος Γκριμπούρας

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ»

Ο Σύλλογος Γυναικών του χωριού μας Η ΠΡΟΟΔΟΣ πραγματοποίησε στις 16 Αυγούστου τον ετήσιο χορό του στον προαύλιο χώρο του Δημοτικού Σχολείου.

Ευχαριστούμε όλους όσους μας τίμησαν με την παρουσία τους μετά από 2 χρόνια πανδημίας και μη πραγματοποίησης εκδηλώσεων. Επίσης για πρώτη φορά συνεργαστήκαμε

άριστα με τον Πολιτιστικό Σύλλογο του χωριού μας στις εκδηλώσεις που έγιναν. Επίσης πραγματοποιήσαμε μαζί παιδική γιορτή η οποία στέφθηκε με επιτυχία, με την παρουσία πολλών μικρών φίλων μας.

Θα θέλαμε επίσης να ενημερώσουμε πως ο σύλλογος γυναικών Η ΠΡΟΟΔΟΣ κανένα πρόβλημα δεν έχει με τον πρόεδρο του χωριού μας κ. Χαλατσά Γεώργιο. Κακώς αναφέρθηκε πως ο πρόεδρος δεν συνεργάζεται μαζί μας.

Αντιθέτως θέλουμε να σας ενημερώσουμε πως τον Αύγουστο είχαμε συνάντηση μαζί του στο κοινοτικό γραφείο και συζητήσαμε θέματα που αφορούσαν τις εκδηλώσεις μας αλλά και θέματα του χωριού μας γενικά.

Ευχαριστούμε όλους όσους βοηθούν και στηρίζουν τις εκδηλώσεις μας και κατ' επέκταση το όμορφο χωριό μας.

Τελειώνοντας θέλουμε να σας ενημερώσουμε πως σύντομα θα είναι διαθέσιμο το ημερολόγιο του συλλόγου μας.

Με εκτίμηση

Η πρόεδρος του συλλόγου Ευδοξία Σωτηρίου
 Και το Δ.Σ. του συλλόγου

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΣΤΕΛΛΙΩΝ «ΔΩΡΙΚΗ ΤΕΤΡΑΠΟΛΗ»

Μετά από δύο χρόνια απουσίας λόγω της πανδημίας ο Πολιτιστικός Σύλλογος Καστελλίων «ΔΩΡΙΚΗ ΤΕΤΡΑΠΟΛΙΣ» επανήλθε στις δραστηριότητές του με την πραγματοποίηση τριών εκδηλώσεων μέσα στο μήνα Αύγουστο του 2022.

– Το Σάββατο 20 Αυγούστου διοργανώθηκε το River Party με μεγάλη συμμετοχή και επιτυχία.

– Την Κυριακή 21 Αυγούστου διοργανώθηκε το 3ο Φεστιβάλ Φαντασίας, Δημιουργίας και Παιχνιδιού: Παιδική Χαρά για

τους μικρούς μας φίλους σε συνδιοργάνωση με το Σύλλογο Γυναικών Καστελλίων.

– Τη Δευτέρα 22 Αυγούστου διοργανώθηκε το παραδοσιακό (δημοτικό) πανηγύρι του χωριού μας, που έγινε με μεγάλη συμμετοχή και επιτυχία.

Ευχόμαστε υγεία και επιτυχία σε όλο τον κόσμο για να βρεθούμε και του χρόνου όλοι μαζί.

Για το Δ.Σ. Με εκτίμηση
Ο Πρόεδρος Αχιλλέας Αγαπητός

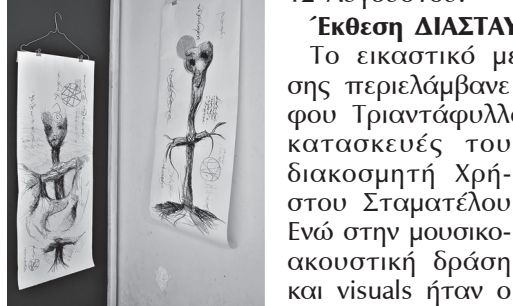

ΟΜΑΔΑ TAGAR (ΤΑΓΑΡ)

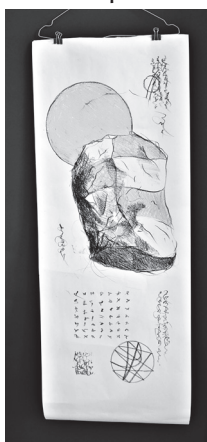
Η ομάδα Tagar (Ταγάρ) είναι μία κοινότητα πολιτισμού με έδρα τα Καστέλλια Φωκίδας. Δραστηριοποιείται στη σύλληψη και παραγωγή πολιτιστικών δρώμενων. Στα πλαίσια των εκδηλώσεων του Εκπολιτιστικού Συλλόγου Μπράλου η ομάδα πραγματοποίησε έκθεση εικαστικών και ακουστικών δράσεων με τον τίτλο «ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΙΣ» στις 5 Αυγούστου έως 9 Αυγούστου στο Κέντρο Πολιτιστικής Κληρονομιάς Μπράλου, καθώς και μια μουσική βραδιά με τίτλο ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ με μουσικές απ' όλες τις παραδόσεις του κόσμου στο Άλσος αναψυχής και δραστηριοτήτων στην Πλατεία Μπράλου στις 12 Αυγούστου.

Εκθεση ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΙΣ
Το εικαστικό μέρος της εκδήλωσης περιελάμβανε έργα του ζωγράφου Τριαντάφυλλου Ελευθερίου και κατασκευές του διακοσμητή Χρήστου Σταματέλου. Ενώ στην μουσικο-ακουστική δράση και visuals ήταν ο μουσικός Λάμπρος Κάντζος με την τεχνική υποστήριξη και εξοπλισμό του Κωνσταντίνου Νέλλα

Μουσική Βραδιά ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ
Μια βραδιά γεμάτη με εξωτικούς ήχους και μοντέρνους ρυθμούς. Με μουσική και visuals Λάμπρου Κάντζου και την τεχνική επιμέλεια του μουσικού παραγωγού Μακη Τσελέντη.

ΤΑ ΚΑΣΤΕΛΜΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΟΔΗ

Ο Παραμυθανθός στα Καστέλλια

Για Τρίτη συνεχόμενη χρονιά, η ομάδα αφήγησης Παραμυθανθός βρέθηκε στο χωριό μας και μας χάρισε δυο ξεχωριστές βραδιές παραμυθιού στις εκδηλώσεις που οργάνωσε ο Προοδευτικός Σύλλογος «Τα Καστέλλια».

Ο Παραμυθανθός αποτελείται από τον Δημήτρη Μάλλη (αφήγηση -μουσική) και την Καλλιρρόη Μουλά (αφήγηση)

Η πρώτη εκδήλωση (Παρασκευή 26 Αυγούστου) στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου είχε ως θέμα «Η μαγεία της Πηνελόπης Δέλτα». Αφορμή το βιβλίο του υπογράφοντος «Η Πηνελόπη στη Χίο» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Κέδρος.

Το Σάββατο, 27 Αυγούστου, πραγματοποιήθηκε στο «Ρόιδο» η δεύτερη εκδήλωση με τίτλο «Παραμύθια και μύθοι που τραγούδησε ο τζίτζικας», μπροστά στο υπέροχο σκηνικό με τα έργα του Τριαντάφυλλου Ελευθερίου και την εικαστική επιμέλεια του Χρήστου Σταματέλου.

Ήταν μέρος της έκθεσης που παρουσιάστηκε με πολύ μεγάλη επιτυχία στον Μπράλο από την ομάδα «Ταγάρ», που μας ετοιμάζει πολλές ακόμη καλλιτεχνικές εκπλήξεις στο μέλλον.

Ένα ξεχωριστό πιάτο

«Το πιάτο» της Κωνσταντίνης Τασσοπούλου* που κυκλοφορεί με εικονογράφηση της Εμμανουέλας Κακαβιά από τις εκδόσεις Υδροπλάνο, είναι από πρώτη άποψη ένα βιβλίο που

απευθύνεται σε παιδιά. Όμως αν βρεθεί στα χέρια σας -και σας το προτείνω ανεπιφύλακτα- θα καταλάβετε πως είναι κάτι πολύ περισσότερο από αυτό.

Με έμπνευση και φαντασία, με ιστορική έρευνα η συγγραφέας καταφέρνει μέσα από τα μάτια του μικρού της ήρωα, του Γιώργου, να μας μεταφέρει όλη την εποποιία των Ελλήνων μεταναστών στις Ηνωμένες Πολιτείες. Ξέρουμε -ή έχουμε ακούσει- πως μια από τις πιο συνηθισμένες δουλειές ήταν αυτή του λαντζέρη. Δεν ξέρω πόσα εκατομμύρια πιάτα μπορεί να έπλυναν τα ταλαιπωρημένα χέρια των ανθρώπων...

Δεν υπάρχουν ωραιοποιήσεις στο βιβλίο αυτό. Νιώθουμε πως ακόμη μακρινές φωνές από ανθρώπους με σάρκα και οστά που αναζητήσαν μια καλύτερη τύχη. Αντιμετώπισαν σκληρές συνθήκες εργασίας, ρατσισμό. Άλλοι τα κατάφεραν κι άλλοι όχι...

Γράφει ο Κώστας Στοφόρος

Η συγγραφέας -χωρίς να κουράζει- καταφέρνει να μας κάνει να ζήσουμε την κάθε στιγμή. Σίγουρα συμβάλλει και το εικαστικό μέρος της έκδοσης.

Θαυμάσιο και το τελευταίο μέρος του βιβλίου με «τις κρυμμένες ιστορίες μέσα στην ιστορία» που μας βοηθούν να κατανοήσουμε καλύτερα τα όσα συνέβαιναν.

*Η Κωνσταντίνα Τασσοπούλου -συγγραφέας με σημαντικό έργο- είχε διακριθεί στον Α' Διαγωνισμό Δηγήματος «Στέλιος Ξεφλούδας» και είναι σύζυγος του Παναγιώτη Ευθ. Παπανικολάου.

Βρείτε το λάθος...

Διαβάζουμε στο <https://www.fokidanews.gr/>: «... «Επισκευή και συντήρηση οδοποιίας Κοινότητας Μαριολάτας, Αποστολιάς, Βάριανης, Οιοχωρίου, Σκλήθρου, Καλοσκοπής», προϋπολογισμού 29.000,00€. Σύμφωνα με τη μελέτη προβλέπεται η επισκευή και συντήρηση δρόμων εντός των ορίων των οικισμών Καλοσκοπής και Μαριολάτας οι οποίοι είναι ήδη τσιμεντοστρωμένοι, πλην όμως έχουν καταστραφεί από το πέρασμα το χρόνου αλλά και από διάφορες επισκευές που έχουν γίνει κατά καιρούς σε υπόγεια δίκτυα κοινής ωφέλειας. Σήμερα οι δρόμοι αυτοί είναι κατεστραμμένοι με πολλές λακούβες που δυσχεραίνουν την κίνηση των οχημάτων και πεζών. Στις υπόλοιπες Κοινότητες είναι χωματόδρομοι, εντός των ορίων των οικισμών, η τσιμεντόστρωσή τους θα βελτιώσει την πρόσβαση των κατοίκων σε διάφορα σημεία των Κοινοτήτων. Με αφορμή την υπογραφή της σύμβασης και την έναρξη των εργασιών ο Αντιδήμαρχος Δ.Ε. Γραβιάς Ιωάννης Μανανάς δήλωσε: «Η συντήρηση της δημοτικής οδοποιίας συνεπάγεται αυτομάτως και παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τον δημότη και βελτίωση της καθημερινότητάς του. Στόχος μας είναι να κάνουμε τους δρόμους μας πιο ασφαλείς για τα οχήματα και τους πεζούς και να αναβαθμίσουμε την εικόνα των περιοχών όπου επιχειρούμε...»

Θεωρούμε απαράδεκτη και σκανδαλώδη την εξαίρεση των Καστελλίων από τα συγκεκριμένα έργα. Και καλά. Να καταλάβουμε την προτεραιότητα στα ορεινά κι απομονωμένα χωριά. Όμως η Μαριολάτα; Αντιστρέφοντας τις δηλώσεις του κυρίου Μανανά σημειώνουμε «Η μη συντήρηση της δημοτικής οδοποιίας συνεπάγεται αυτομάτως και παροχή χειρότερων υπηρεσιών προς τον δημότη και χειρότερηση της καθημερινότητάς του...»

Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας: Άκρα του τάφου σιωπή...

Στις 22 Σεπτεμβρίου, αποστείλαμε επιστολή στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Δελφών με κοινοποίηση στον Δήμαρχο Δελφών. Μέχρι την ώρα που γράφονται αυτές οι γραμμές (10

Οκτωβρίου) ουδεμία απάντηση λάβαμε από την Εφορεία. Σε περίπτωση που εκπνεύσουν οι από τον νόμο οριζόμενες προθεσμίες, θα προβάουμε και στις απαραίτητες νομικές ενέργειες. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες έχουν υποχρέωση να απαντούν στα αιτήματα των πολιτών.

Αντιθέτως, μας απάντησε ο Δήμαρχος Δελφών Παναγιώτης Ταγκαλής:

«Καλημέρα κ. Στοφόρο, ευχαριστώ για την κοινοποίηση της πρότασής σας, την οποία έχω λάβει εδώ και καιρό. Με την πρώτη ευκαιρία (δεδομένου ότι προέχουν οι συνεχόμενες συσκέψεις με το ΥΠΠΟ για το σχέδιο διαχείρισης του Ελαιώνα), θα το συζητήσω με την Προϊσταμένη της ΕΦΑ Φωκίδας»

Η επιστολή:

Προς την Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας

«...Η πετρόκτιστη οικία Καραπλή (1935)... μαζί με το οικόπεδο που την περιβάλλει και τα περιλαμβανόμενα σε αυτή μικρά προσκτίσματα.. επιθυμώ να περιέλθουν στην Αρχαιολογική Υπηρεσία -Εφορεία Αρχαιοτήτων Νομού Φωκίδας... Το σύνολο επιθυμώ να χρησιμεύσει ως βάση για αρχαιολογικές έρευνες βορείως του Παρνασσού και ειδικότερα στην περιοχή όπου τοποθετείται η Δωρική Τετράπολις...»

Η Καθηγήτρια Κατερίνα Καραπλή έφυγε πρόωρα από τη ζωή το Πάσχα του 2021, αφού πρώτα είχα την τύχη, τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια της ζωής της να με τιμήσει με τη φιλία της και να μας δοθεί η ευκαιρία να κάνουμε πολλές συζητήσεις για την ιστορία.

Υπήρξε πάντα αγωνίστρια, με ιδιαίτερη ευαισθησία για την προστασία και την ανάδειξη της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς του τόπου μας. Έδωσε τη δική της μάχη για τις βυζαντινές αρχαιότητες της Θεσσαλονίκης και τη βναυκή μετακίνησή τους με τα έργα του μετρό.

Τώρα μας έκανε ένα μεγάλο δώρο. Και μάλιστα αφήνοντας όλη την περιουσία της στην Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδας δίνει και τους οικονομικούς πόρους ώστε να ευοδωθούν οι στόχοι που θέτει στη διαθήκη της.

Όλοι οι Καστελλιώτες αναμένουμε να αξιοποιηθεί πράγματι το αρχοντικό Καραπλή, να γίνουν αρχαιολογικές ανασκαφές και μελέτες. Να μετατραπεί το σπίτι σε επιστημονικό κέντρο με διεθνή ακτινοβολία.

Η Κατερίνα Καραπλή μας άνοιξε τον δρόμο, αφήνοντάς μας τα πάντα.

Θα θέλαμε να ενημερωθούμε σε ποιες ενέργειες έχετε προχωρήσει μέχρι σήμερα για την αξιοποίηση της κληρονομιάς αυτής.

Με την ευκαιρία θα θέλαμε να επισημάνουμε πως δεν υπάρχει καμία απολύτως σήμανση για τους αρχαιολογικούς χώρους των Καστελλίων, ούτε φύλαξη, με αποτέλεσμα να είναι έρμαιο στις διαθέσεις οποιουδήποτε.

Είμαστε στη διάθεσή σας για κάθε βοήθεια με στόχο την ανάδειξη της ιστορίας της περιοχής.